

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyiltérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Pettinél nagyobb, avagy díszbetűkkel vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden negyszög centim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Nemzeti ünnep.

Nemzeti örömnemzetet ül a magyar. Holnap, április hó 11-én, (vagy mint 1848-ban nevezte a törvényhozás: Szent-György-hava 11-én) telik be kerek ötven esztendeje annak, hogy Ferdinánd, Magyarországnak e néven ötödik, s Dalmát, Horvát, Tót, Halics, Ladomér, Rác, Szerb, Kun és Bolgárországok apostoli királya, az összes magyar népet jogban és érdekekben egyesített törvényeket szentesítette, — amely törvényekben, mint a királyi *Előbeszéd* mondja „a felséges uralkodóház s az ahhoz örök hűséggel ragaszkodó nemzet, a bizonytalan jövőnek minden eseményei között, rendíthetetlen támaszokat találандják fel.”

Az a harmincegy rendbeli törvények-kely, alkotmányos szabadságunk, a magyar nemzeti közszabadság „Magna Charta”-ja. Deák Ferenc is lám az 1848-iki „Corpus Juris”-ra mutatott s nem alkudott. A nemzet sarkolatos jogából, melyek azokban a törvényekben foglaltatnak, nem engedett egy jöttát sem. És a nemzet tapsolt neki és hálából elnevezte a „haza bölcsés”-nek. Március 15-el kivivta a nemzet a sajtószabadságot, a sajtószabadsággal kivivta a közszabadságot. Március 15-én ül-

TÁRCA.

Egy levél 1848-ból.

Posony. Martius 20. 848.

Szeretve tisztelt

Kedves Nagybátyám !*)

Múlt legközelebbi levelem ott szakasztám félbe, miszerint az országos küldöttség a nép jó kívánati közt hajóra szállott. Ugyanazon nap Mart. 15-én d. u. 4 órakor a délelőtti gőzönsön a küldöttséggel együtt indult fiatal-ságon kívül még mintegy 200-an összeszedődve, Bécsbe utaztak, a küldöttség fogadtatását s eljárása sikerét közlelő látni ohajt-ván, Bécsben már akkor minden polgárorség ügyelete alatt ált. Ezek s a lelkesült népek ezrei fogadák Kossuthot, kit szabadságuk első alapítójának tartanak, diadalmenetben vezeték szállására, hol számos deputatiók (mintegy 10) üdvözölték. Ajtajába polgárorség állították. A másik csapat fiatal-ság éjjel után ért be fák-lyákkal s zenével.

Másnapon egyesülve vonultak a Királyi lakba, a néptömeg kísérete, viharos éljenzése, virágkoszorúk, szalagok, kokárdák rájok hintett özőne, s a minden ablakokon kendőket

*) A levél néh. Éva Andrásához, az akkori társalonnak is egyik kiváló alakjához volt intézve és címezve. Szerk.

tették el a szabadság fáját, ápril. 11-én kivirágzott a közszabadság aranyalmatermő fája. Március 15-én tette lángolt a magyar társadalom, ápril 11-én az igazság lángoszlopával, az 1848: 1—31. törvény-cikkelyvel, előállott a magyar nemzet.

Ne keressétek az ellentéteket a márc 15 és az ápr. 11 között, mert olyakat nem találtok. Ha voltak, még társadalmi téren is, megszüntette azokat ötven esztendővel, Szent-György hava 11-én, a király és a nemzet között létre jött legbensőbb egyetértés! A márciusi „12 pont”-nak az április 11-ikén szentesített „31 törvény-cikkely” belső összefoglalása és külső kibővítése volt. Mikor nemzeti örömnemzetet ülünk: 50 esztendő múltán azt eszelekeszük éppen, amit eszelekedett az egész nemzet 50 év előtt, ápr. 11-én.

Népek életének legjobb tanítómestere a történelem. Reá figyelmezzetek!

A jóságos lelkületű Ferdinánd király Pozsonyban, ápr. 11-én, a nemzetiszinü pántlikával általkötött törvényeket szentesítvén, az ország hű Karainak és Rendeinek jelenlétében István főherceg nádornak e szavakkal nyujtotta át: „Hű magyar nemzetemnek szivemből óhajtom boldogságot, mert abban találok a magamét is” . . .

És mit mondott a nemesszívű Mária Anna királyné latin nyelven (azért így, mert magyarul nem tudott s a magyar országgyűlés hódoló küldöttségéhez németül szólani nem akart) azt mondotta: . . . „sokkal kedvesebb előttem a nemes magyar nemzetnek irányomban tanusított jóindulata, hogysem azt szavakkal kifejezhetném, de egész lelkemben érzem.”

A hazafiai lelkesedés percekig tartott

lebegtető polgárnők buzditása között. Zászlók innen is vitettek, ott azonban mintegy 15-tel megajándékoztattak. Hymenü diadalmenet Mátyás király óta Bécsben nem volt.

A küldöttség a királyi teremekbe vonult, mig az ifjuság az udvaron az elfogadási terem ablaka alá csoportosult. S midőn amazok tisztelgéseket végzék, ezek a Királyt, Királynét, s trónörökösét egymásután kihíva, éljenzék.

A Király akkor semmitsem válaszolt. D. u. 6 órakor István Nádornak kézírata jött Kossuth, Batthyányhoz, melyben jelenté, hogy még eddig semmitsem vihetett ki, hanem vár-janak 8 óráig, ha akkor sem lesz eredmény, esti 11-ig, végre másnap reggelig, s ha akkorra kívánatuk nem teljesedik, ő a nádorságot leteszi.

Ekkor a küldöttség elhatározá magát legszélse szükség esetében offensiv fellépésre, kardjaikat felesatolák, s szilárd határozattal élni v. halni, de kedvező válasz nélkül Poson falai közé semmiesetre vissza nem menni, komolyan várak az eredményt, mely végre csak-ugyan jószerével meg is született, a Nádor teljeshatalmu Királyi helytartóvá nevezte, s különösen Batthyányt Ministerfőnökké leendő kinevezésére felhatalmaztatván.

Pénteken 17-én 5 órakor d. u. érkezett meg a küldöttség Posonba, s a fegyveres polgárság, ifjuság által még eddig Posonyban páratlan ünnepélyvel fogadtatott, temérdek zászlók lobogtatása s ágyúk durrogása közt, Kossuth mindjárt számot adott eljárásokról, a Zöldfa erkélyéről, midőn mind ő, mind a többi

s valóban szünni alig tudó éljen-riadalban tört ki a király és királyné nyilatkozataik hallatára. Szivből jöttak, szivhez szólottak. Két testben egy lélek volt akkor ötven évvel ezelőtt épp úgy, mint ma ötven év múltán is, királyi család és a magyar nemzet.

És István fhg. nádor, aki a nemzet „legjobb tudomása szerint” a fejedelem és az ország között való kölesönös bizalom megszemélyesülése volt, mit mondott a Karok és Rendek nevében a királynak? A többek között im' ezeket mondotta: „Egy boldogított háládatos nép környezi itt Felséged királyi székét s a nemzet szive soha forróbb szeretettel, több hűséggel nem dobogott fejedelme iránt, mint dobog most Felségedért, ki a jelen törvények szentesítése által honunk új-alkotója lett” . . .

Tudja meg hát ma mindenki, aki holnap kerül az 1898. V. t.-c. rendelkezése alá, mely az ötvenedik évfordulóbeli nemzeti ünnepet teremtett és azt a dicső emlékező napot, ápril 11-ikét, az idők vége-iglen nemzeti ünneppé avatta, — tudja meg hogy mit ünnepel a magyar nemzet! Ünnepli a király és a nemzet legőszintébb legbensőbb egyetértését, ami pedig a közboldogság alapja, a közbéke malasztos öle.

Értse meg mindenki, gazdag és szegény, tudós és tudatlan, értse meg mindenki, aki igaz magyar, hogy a népek, nemzetek életében is épp úgy, mint az egyesek körében a legboldogítóbb dolgok szülő tényezői a kölesönös bizalom, a kölesönös egyetértés! Édes öröm legyen életében osztályrésze annak, ki e köleső-

ellenzéki főnökök zajosan éljeneztek. Kossuth s a Ministerelnök szállásaikra kísértettek. — Estve kivilágítás volt, s a Ministerelnöknek 800 fáklyától kísért nagyszerű éji zene.

Másnap szombaton a Pest környékén, sőt itt közeltiben is készülő mozgalmaknak híre jöven, törvényezik alkottatott 1. A Közös teherviselésnek Novem. 1-től életbeléptetéséről, a kivetési kulesot a Ministerium elkészítvén, a még addig okvetlen öszvegyülő diétának beadja. 2. Az urbéri tartozások rögtöni teljes megszüntetéséről a kárpótlást a közállomány vállalja el. 3. A papi tizedről a papok önként lemondtak. A földesurak könyebbségére törvénybe ment, hogy: kiknek jószágukhoz urbériség volt esatolva, újabb törvényhozásig adósságért nem idézhetők, kivéve a kereskedési váltókat s kamatokat. — Ezeket a fürk. is közösen elfogadák, s Vasárnap 19-én Gf. Ministerelnök Bécsbe Sanctio végett felvitte, mig egy deputatio Pestre — a béke biztosítására e' pontokat kihirdetni — indult.

Ennyi volna a történetek nagygyabani elbeszélése. De a mostani állapotról megfoghatólag írni — lehetetlen. Az új események rohama elmélkedni sem hagy időt, s maga az ember idegen e' szokatlanság közt. A diétának néhány nap mulva vége lesz, még csak a képviselőt dolgoztatik ki, mely ezentül mindenre — igen esekély qualificatio mellett — kiterjesztetik. A nemzetörtség is organisáltatik, mely már itt tetteleg is fenáll, s a Nádor, Országház, Ministerelnök, Nemzetörsegi főve-

nősség lelkét erősíti közöttünk! És legyen jaj-keserves sorsa annak és ünnepe verje meg azt, aki a magyar társadalomban ma ötven éve föltámadott áldás szellemét innen száműzni akarja.

Husvét szent ünnepe, hitünket egy jobb jövő iránt fölébresztet, újja erősít: légy e dicső évfordulón, nemzeti ünneplünkön, erősítője bizalmunknak, hogy a magyarok istene, aki adott e nemzetnek föltámadást, nem egyszer, többször a multban, ad neki még szebb jövőt is! És engedd remélnünk és engedd bekövetkezni ami szívünkben több mint sejtetem, mert égből alászállott földi bizalom, hogy élő s jövő nagy királyok alatt nagygyá és hatalmassá legyen ez a nemzet, mint volt *Arpád, Szent-István, Szent-László, Könyves Kálmán, Nagy Lajos, Hollós Mátyás* királyok alatt nagy és hatalmas... Engedd, oh engedd: ne csak mondassuk, hogy volt, de vallhassuk is, hogy lesz *Nagy-Magyarország!* Engedd, oh engedd, kérünk, hogy amint föltámadott ez a nemzet és kikélt ötven éves sirja sötét padmalából: érje meg az ápril 11-iki nemzeti ünnepek időrendjén a lealkonyodott régi dicsőségnek újból való felviradását!...

Az 1848. ápr. 11-én szentesített törvénycikkelyek a következők:

1. Törvénycikkely.

Dicsőült József nádor emléke törvénybe iktattatik.

2. Törvénycikkely.

Fenséges cs. k. ausztriai főherceg István Magyarország nádorává választatik.

3. Törvénycikkely.

Független magyar felelős Ministerium alakításáról.

4. Törvénycikkely.

Az országgyűlés évenkénti üléseiről.

5. Törvénycikkely.

Az országgyűlési követeknek népképviselőlet alapján választásáról.

6. Törvénycikkely.

Az 1836. 21. törv.-cikk fogantatásáról. (Kraszna, Középszolnok és Zaránd vármegyék, Kővár vidéke és Zilah város Magyarországnak elválatlan kiegészítő részeit képezik.)

7. Törvénycikkely.

Magyarország és Erdély egyesítéséről.

8. Törvénycikkely.

A közös teherviselésről.

9. Törvénycikkely.

A úrbér, robot, dézsma s hasonló szolgáltatások megszüntetéséről.

10. Törvénycikkely.

Az összesítésről (commassatio) legelő elkülönzésről és faizásról.

11. Törvénycikkely.

Azon ügyekről, melyek eddig a földes-ur hatóságok által intéztettek.

zér, Gf. Zichy Otto szállásuk előtt folvást őr-áll.

Jövő diéta Pesten augusztus táján nyitattik meg, melyre az egyesülendő Erdély népének követői is szándokoltatnak meghívadni. Szóval mindaz, mi eddig lehetetlennek látszott 's balga túlságnak — most a' valóság színében mindennapi és természetes. Bár a' jogaikról látszó nyugalommal lemondó, de ősi fényből kivetkezett, 's sokrészből koldussá lett mágnások jövőbeni fellépésétől méltán tarthatni.

Pesten az ifjú nemzedék 's próletariások nagy serege sokkal jacobinusabb modorban vezetik a' forradalmat, mint Pesti Hírlap hasábjai azt közhírré teszik. Választmányukat forradalmi kormány címmel ruházzák fel. Küldöttségöknek meghagyják, hogy a' 12 pont rögtöni teljesítése nélkül haza se menjenek. Vasváry nevű genialis népszónok, Petőfy lázadó versei a' népet túlhajtott radicalis elvekre csábítják, az osztrák címerek leszórtattak, színek bemáztattak. Nyáry Pál és Klauzál alig bírják még némileg korlátok közt tartani. Respublica jelszavuk. Az innen indult tekintélyes küldöttség mennyire fog reájok hatni? kétséges. — A' diétát rögtön Pestre akarják tétetni.

Tegnap fogadtatott a küldöttség kerületi ülésben, dühös demagokok is valának köztök, de Kossuth erőlyesen nyilatkozott, miszerint egy városnak, bár főváros legyen az, felsőségét, v. érdekeit túlnyomóságát soha el nem őrmeri, minden a' népért, nemzetért 's nem

12. Törvénycikkely.
Az úrbéri megszüntetett magán ur iadvadalmak statusadóssággá leendő átváltoztatásáról.

13. Törvénycikkely.
A papi tized megszüntetéséről.

14. Törvénycikkely.
A hitelintézetéről.

15. Törvénycikkely.
Az ősiség eltörléséről.

16. Törvénycikkely.
A megyei hatóság ideiglenes gyakorlásáról.

17. Törvénycikkely.
A megyei tisztválasztásokról.

18. Törvénycikkely.
Sajtótörvény (Az előző vizsgálat eltörlésénél örökre s a sajtószabadság visszaállítván, ennek biztosítékául ideiglenesen rendelkeznek...)

19. Törvénycikkely.
A magyar egyetemről.

20. Törvénycikkely.
A vallás dolgában.

21. Törvénycikkely.
A nemzeti színről és ország címeréről.

22. Törvénycikkely.
A nemzeti őrseregről.

23. Törvénycikkely.
Szabad királyi városokról.

24. Törvénycikkely.
A községi választásokra nézve.

25. Törvénycikkely.
A Jász-kun kerületekről.

26. Törvénycikkely.
A hajdu kerületről.

27. Törvénycikkely.
Fiume és Buccari szabad tengerkereskedési kerületekről.

28. Törvénycikkely.
A nádori méltósághoz kötött hivatalokról.

29. Törvénycikkely.
Az ország közhivatalnokairól.

30. Törvénycikkely.
A felelős ministerségnek a közlekedési tárgyak iránti teendőiről.

31. Törvénycikkely.
A színházokról.

Im' ez az 1848. arany-bullája. És a király kegyesen meghallgatván és kegyelmesen elfogadván a Karok és Rendek alázatos könyörgését és esedezését — mondja a szentesítő záradék — mindezeket a fölhívott törvénycikkelyeket összesen s egyenként helyeseknek, kedveseknek és elfogadottaknak vallván, hozzájuk királyi megegyezését és jóváhagyását adta, elfogadta, helybenhagyta, helyeselte és megerősítette szabad királyi Pozson városában Szent-György-hó (április) tizenegyedik napján, uralkodásának tizenegyedik évében.

castokért, egyedekért. — Ma a' diéta Pesten évenként tartása iránti törvény, úgy hitelbankot tárgyzó 's sajtó törvény ment át az alsó táblán, az ősiségre „uti possidetis“ elv u. ott kimondatott. Órák alatt évtizedek munkája végeztek. A' Jegyzők esinálnak törvényt 's gyakran észrevétel nélkül átmegegy.

A' ministerium még nincs alakítva. Deákért Wenkheim Béla elment. Tagjai hihetőleg az elnökön kívül Deák, Teleky László, Szemere, Szentkirályi, Eötvös, Kossuth, Pulszky, Perényi b. ugcasai főisp. közöl lesznek. Kossuthról mondják, hogy nem vállalná el, hanem lapszerkesztői modorban lenne ellenőre ezen kormányának is. Széchenyi tyukászik, mindég mosolyog, köszön 's kezet szorit. Neki is jut egy tárcza és nagyméltán. Röpívek, proclamatíók, napi tudósítások a' megszabadult sajtó prések-ből özönnel hullnak. — Bécsieknek is új hír szerint felelős ministeriumok meg van. A' Porosz király zajongó népeire lövetett kartács-ossal, de a' megriktult nép győzött, 's a' királyt elfogván, stationaler felakaszták.*) De ez még nincs bizonyítva. Legyen mentsége rendetlen soraimnak zavart állapotom 's a' sok dolog, mely közt vagyok, ki azonban legőszintébb tisztelője lenni soha meg nem szünöm.

Csider K.**)

*) Ez persze csak hírlapi kaesa volt Szerk.
**) T. i. Gömör-vármegyének egyik követe a pozsonyi diétán. Szerk.

Azután — azután — hogy mi következett: bekövetkezett, amitől maga Kossuth annak a kornak „legmerészebb politikusa“ is aggodó lélekkel óvta az 1848. március 17-én nála tisztelgett pesti ifjuság küldöttségét, fájdalom, bekövetkezett a Széchenyi víziója: a nagy zivatar, mely alapjáig romba döntötte államiságunk épületét, mely véresóval itatta meg a haza földjét. Amde „él magyar, áll Buda még!“ Azt a romba döntött épületet az 1848. ápr. 11-iki alapon újjáépítették... és az a véresó, a nemzeti mártírok hősi vére, termékenyítően hatott a magyar Hesperidák tündérekertjére s ami ma ötven éve csak kivirágzott, az ma ragyogó pompájában áll előttünk: a közszabadság aranyalma-termő fája!

Szálljon istenáldás azokra, akik ezt a fát elültették, fölnevelték, a vérzivatar dacára is megtartották!

... a mult csak példa legyen most S égve honért, bizton nézzen előre szemünk

A halál fölött győzött az élet: győzött a gyűlölség fölött a szeretet!

Ápril 11-én, most ötven éve, támadott föl halottaiból újra Magyarország. Akkor, most ötven éve, lett a százezer magyar nemesből a magyar nép felszabadításával a „milliókból álló szabad magyarok erős nemzete“. Akkor lett a nagyszerű halálból a nagyszerű föltámadás!

De van-e szükség magyarázatra? Az a dicső állapot, hogy király és nemzete ma együtt, közös örömmel ünnepel, ez a főséges alkalom, melyhez fogható háromszáz éven át hiába kerestek, nem találtak, mert most született meg a nemzet életében — mindent megmagyaráz.

Azért megdicsőült alkalom, 1848. április 11-ikének ötvenedik évfordulója, történelmünk szent husvétja, lelkesedett örömmel köszöntünk:

Éljen a király!!

Éljen a haza!

A keresztény világ a husvétban a megváltás nagy ünnepét üli, áldoz ama nagy istenemberi ténynek, mely az önzetlen szeretet tökéletes jelképe.

De az örömmámor mellett, mely a sziveket eltölti ez ünnepen, ott van egyuttal az üdvözítő remény is a hívők lel-

Tiszay Dezső és S.-A.-Ujhely.

— A „Zemplén“ eredeti tárcája —

Zemplén-vármegye székvárosa igen szépen fejlődik, még pedig rohamosan. Sokszor hallani ezt különösen az utóbbi 5 esztendő alatt. Örömmel láthattam mint nőtt ki a sártengerből ez a piszkos város, az ország egyik első megyéjének székvárosa mint öltött tiszta ruhát. Dieséret illeti az illetékes köröket, kik segítettek, hogy a esunya gunyát patyolat ruha váltsa fel. Minden jól menne így és ha még sir is bele a zsebünk, de legalább nem kell elpirulunk a haladás előtt. A város külső képének színe halad a korrallal.

Mi köze azonban mindehez Tiszay Dezsőnek? Önkéntelenül felvetődik ez a kérdés! Hát tulajdonképpen nem volna hozzá semmi köze. Csak annyiból érinti őt mégis a dolog, hogy némileg érdeklő őt is a mi városunk haladása. Mert természetes dolog, hogy a haladás nem lehet egyoldalú. Vagy halad a város minden tekintetben, vagy nem halad sehogysem. Ezt a tételt fel merem állítani. Mert bizonyos eltévelyedést látnék abban, ha egy város külső képében dokumentálná a haladást és a kulturális fejlődés nem tart lépést vele. Vagy vagy! Csonka lesz az a test, melynek csak féltete fejlődik és az agy visszafejlődik. Mondjuk így is: ép testben lakozhatik csak ép lélek. Nos ennek a városnak a haladása tüneményszerű: ha nézzük rendezett tereit, utcáit. Elvezet a lakossága példás tisztaságot, rendet. Az intelligencia szép számban hirdeti a predesztinációt egy egész-

Folytatás az I. mellékleten.

1898. ápr
keiben, ho
kad meg
világ eszm
szer majd
harsouájá
Igen
beri észne
föltött agg
Tehá
A tul
váltó igaz
díj lerova
lönben a f
nem lesz
szeretet
ama sziv
istenembe
Nézz
dalmában
mennyi
ezer és
tatni azo
lemi hely
ezt gyak
gyakorol
tényét e
fut az él
töprenke
károsítsa
a tönk
retet er
vetsége
kedvező
Az
meinkk
vérzik
föllángo
területe
posván
látunk
nek se
megvill
éles pe
vágjon
Aztán
telik t
ves ja
Az
föltáma
a ki l
H
akkor
cagtuk
tést, h
ha jól
ember
gyakor
séges s
van m
ben els
megye
E
mégis
a halad
sorban
talán T
társula
T
egy sz
strálja
azért r
dők, k
okosko
demon
sulat n
kultúra
gatják
H
tésemi
magar
társula
ott lap
hez, h
mert g
kor T
gább,
értette
Tiszay
Hát o
vallju
kiszár

keiben, hogy véges földi éltünk nem szakad meg a halállal, de folytatódik a tulvilág eszményi tiszta szférájában, hová egyszer majd a test is meghivatik az angyal harsonájával.

Igen jól esik ezt hinni a gyarló emberi észnek, jól esik remélni a véges lét fölött aggódó léleknek.

Tehát föltámadunk!

A tulvilág örömeinek azonban a megváltó igazságos árt szabott s e tartozás, a díj lerovandó itt a földi életben, mert különben a feltámadás nem leszen örömről, nem lesz kívánatos reánk, ha az emberszeretet adóját itt nem törlesztettük le ama szíves készséggel, melyet a nagy istenember irt elő számunkra.

Nézzünk körül az emberség mai társadalmában, mennyi ajk kiált segítségért, mennyi kéz nyulik ki alamizsnáért, mit ezer és ezer féle alakban kell kiszolgáltatni azoknak, kik előnyös anyagi és szellemi helyzetben vannak arra nézve, hogy ezt gyakorolhassák. Nézzünk körül hányan gyakorolják a felebaráti szeretet isteni tényét e sivár keblű tömegben, mely lóftut az élvezetek után, ha teheti, vagy azon tüprekedi éjjel-nappal, hogy miként károsítsa meg embertársát, ha már maga a tönk szélére jutott. Maga az emberszeretet erénye unalmas, érdektelen, sőt neveltséges is sokak előtt, kiknek sajkája kedvező széllel evez az élet tengerén.

Az egész vonalon, merre lelki szemekkel csak elláthatunk, ezernyi sebből vérzik az emberség teste. Itt is, ott is föllángol a nyomor kínzó fájdalma, egész területeket borít el az erkölcsi bűnök pusztványa; de gyógyító irt ezekre ritkán látunk vinni, enyhítő balzsammal nem sietnek segíteni a vérző sebeken. Nagy ritkán megvillan, néha az utolsó órában, a mütő éles pengéje, hogy egy-egy fekélyvel kivágjon az elevenből is jókora darabot. Aztán a rend marad s az ugy is fojtó lég telik tovább az emberi nyomorúság keserves jajkiáltásaival.

Azért a hívő sereg bizton számít a föltámadásra, s oly örömmel ünnepel, mint a ki legjobban végezte dolgát.

Hja! ez már valami megszokott, hogy akkor is jutalomra számítsunk, ha kikapagtuk a lelkiismeretes kötelességteljesítést, ha juknyitárává tettük az erényt, ha jól mulattunk azok balgaságán, kik az emberszeretet magasztos jótékonyágát gyakorolják.

séges szellemi, kulturális fejlődéshez. Szóval meg van minden ahhoz, hogy egy minden tekintetben első rangú kis város lehessen Zemplén-vármegye székvárosa.

Es hogy még sincsen így, hát ez talán mégis érdekelné fogja, első sorban azokat, akik a haladás dokumentálásán fáradoznak, másodsorban a lakosságot magát és ez alkalommal talán Tiszay Dezsőt is, aki bevonult egy szintársulattal ebbe a székvárosba.

Talán fölösleges volna megjegyezni, hogy egy szintársulat mikénti megélhetése demonstrálja egy városnak kulturális színvonalát. De azért mégis megemlítem, mert akadnak kétkedők, kik körülbelül a következőképpen szarvasokoskodnak: kérem nem a társulat megélhetése demonstrálja a fenti körülményt, hanem a társulat művészi színvonala mozgatja azt a bizonyos kulturális higany-golyót. Ha jó a társulat, támogatják, ha rossz, nem kell, hogy támogassák.

Hát erre nézve visszatérek az én fejtegetésemhez és folytatom azzal, hogy igenis én magam voltam az, ki tavaly a Tiszay Dezső társulattal megtróttam. De ezen megrovás alatti ott lappangott egy gyenge intelem a közönséghez, hogy támogassa ezt a társulatot éppen azért mert gyenge. Támogassa pedig azért, hogy máskor Tiszay vagy más igazgató, merjen egy drágább, egy jobb társulattal is bevonulni. Félreértettek és nem támogatták a Tiszay társulatát. Tiszay nagy veszteséggel hagyta el Ujhelyt. Hát okos dolog volt-e ez? Igenis nem! Bizony valljuk meg őszintén, hogy nem!

Mi egy haladó város vagyunk, de még kisváros. Téli színi szezonunk nincs. Annak nem

Ideje hát, hogy szálljunk magunkba, gyógyítsuk az emberség nyílt sebeit, hogy a mai társadalmi rend sziklaít csapkodó hullámok ne csapjanak össze fejünk fölött is, mert a nyomor tengerén igen-igen bőszi viharok dülnek s ha egyszer feket vesztve elhagyja medrét: akkor már minden késő lesz.

Támaszszuk föl hát lelkünkben az emberszeretet, az irgalmasság szent érzetét, hogy a nagy napon magunk is örömről támadhassunk föl!

Zsaltray B.

Vármegyei ügyek.

Karzatjegyek a diszközgyűlésre ma és holnap d. e. 8^{1/2} óráig a vármegyei számvevőségénél kaphatók. A vármegyei közönségének diszközgyűlése holnap d. e. pontban 9 órakor kezdődik, azért helyeiket a karzaton sziveskedjenek elfoglalni már 9 óra előtt. Tájékoztatót értesítjük még a hölgyközönséget, hogy karzatjegyek csak korlátozott számban adatnak ki, azért igényelt jegyeik átvételéről sziveskedjenek kellő időben gondoskodni.

A közigazgatási bizottság ápr. 5-én tartott rendes havi ülésén teljes megnyugvással értesültünk arról, hogy vármegyénk a szocialista-szövetkezetektől meg van tisztítva, amennyiben a Bodroghözön forrongott nép visszatért előbbi békés, esendes és rendes életmódjához. Az alispán havi jelentésében dicsőre szözlött a tokaji és a szerenési járások köznépeinek józan gondolkodásáról, hogy t. i. a népbolondító tanokra nem hallgatott és a népbolondító kíséréseknél a legjózanabb módon ellenállott. Használóan méltatta Abara község közönségét is, mely a körébe toladott ál-apostolokat kiutasította. — Dókus Gyula főjegyző, mint a szocializmus megfékezésére kiküldött alispán-helyettes, a kivívott eredményről referálván, indítványokat terjesztett elő, melyek elfogadásával a Bodroghözönre kivezényelt katonaság őrnagy-parancsnokának, a csendőrség szárnyparancsnokának, ugyszintén mindazoknak a helyhatósági közönségeknek, kiknek érdemes részük volt a szocializmus elfojtására irányzott közigazgatási rendszabályok sikeres érvényesítésében, előismerés szavaztatott, miről az érdekeltek jegyzőkönyvi kivonatokkal fognak értesíteni. — Főispánunk őméltósága, aki örömmel és elismeréssel fogadta az alispán-helyettes jelentését, Dókus főjegyzőnek, ugyszintén Bencsik j. főszolgabírónak „akik emberélet megkímélésével fojtottak el egy helyi forrongást” tapintatos, buzgó és erélyes fáradozásaikért, nemkülönben a Bodroghözön birtokos-osztályának a fenyegetett veszedelemmel szemben tanúsított férfias magatartásáért mondott köszönetet és elismerést. — Mailáth József gróf felszólalásában, azon kezdve, hogy „concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur” a maga részéről is előmeri, miként a Bodroghözön forrongott parasztszocializmus elfojtását célzó köztevékenységben

a bevonuló szinigazgatók az okai. A hiba belül keresendő. Ugyan ki merne egy ily színházba télen bevonulni. Megpróbálták egy párszor, itt is hagyták a foguk fehérlését. Nincs színházi élet, természetesen nem fejlődhet ki egészséges, üdvös kultur-élet. Nincs, hiányzik a társadalmi élet belső szervezetéből az áldásos pezsgő vér, mely életető eleme a társadalmi testnek. Tehát nem követelhetünk — mert nem vagyunk képesek fentartani — egy nagyobb, drágább társulatot. Meg kell elégednünk tehát egy olcsóbb társulattal. Ezt ugy-e bár kénytelen-kelletlen el kell fogadnunk.

Menjünk tehát tovább. Ha megalkudtunk azon körülményvel, hogy olcsóbb társulattal is be kell érünk — már pedig ezzel meg kell alkudnunk, ha egyáltalán színházi szezonban részesedni akarunk; — akkor követeljük csak annyit és olyan arányban, amilyen arányban követelhetünk és a minő mértékben képesek vagyunk a követeléseinket honorálni.

De ilyen konkluzió után nem helyes dolog azzal argumentálni a letargiát, hogy rossz a társulat, gyenge a társulat, nem érdemes támogatni. Visszatérek az elmondott kitételhez: igenis a gyengét kell támogatni. Kell pedig a város közönségének saját jól felfogott érdekében. Mert így fokozatosan juthatunk el oda, hogy az igazgatók mindig több és több érdeklődést fognak tapasztalni, fogják látni, hogy igenis ennek a városnak szüksége van színházra, tehát szüksége van jobb, drágább társulatra. Az igazgató adminisztráció-okoskodásával és gazdálkodásával fog merni mindig több és több tőkét fektetni a társulatába, jogosultaknak fogják látni

minden tényező megtette kötelességét s abban az egyéni jóleső érzésben, hogy nemcsak a járást, de az egész vármegyét nagy veszedelemtől szabadították meg, bizonyára föl is találják erkölcsi jutalmukat. Minthogy azonban Bencsik István főszolgabíró a többek között önfeláldozóan teljesítette kötelességét, indítványozta a szözlő, hogy a j. főszolgabírájának ez önfeláldozó magatartása legfelsőbb helyen is méltánylásra ajánltassék. (Helyeslés). — Őméltósága a főispán jelentette, hogy a Bodroghözön nyomorral küzdő és munkára képtelen inségesek fölsegítésére a belügyi kir. miniszter ezer forintot küldött; egyben fölemlítette, hogy az ilyen inségesek összeírásával igazolatlanul késett községit elüljárókat hivatali állásuktól a j. főszolgabíró felfüggesztette. — A belügyminiszter intézvénye, melyben tudtul adta, hogy a sztrópkai, a szinai, a homonnai és a varannai járásokban az anyakönyvi kerületek számát szaporította, annak idején s lapunk révén az érdekelt közönséggel egész terjedelemben közöltetni fog. — A főügyész-helyettes jelentése szerint 210 rabmunkás áll rendelkezésre az ujhelyi szözlők újításpítésének munkájában. — A közegészségi állapot megnyugtatónak nem mondható. Zboj és Kriva községekben a hasi hagymáz járványosan pusztít. A tisztí főorvos a járvány okait a rossz élelmzésben és a községekben átfolyó szentes patak ivóvízül való használatában, ugyszintén a nyomorúságos lakás-viszonyokban (a keeske, szarvasmarha és a család közös helyiségben telelnek együtt) találja. Bemutatta egyszersmind azt a vadtatárka-darából süttött lepény-forma valamit, ami valóban a nyomorúság kenyere. Tetézi a bajt, hogy a községek lakossága henye nép, erkölése a lustaság s inkább nyomorog, hogysem a jobb életmód eszközeinek beszerzéséért fáradova dolgoznék. Fejes I. kb. tag lelkes felszólalására sürgősen fölterjesztést intéztek a keresk. miniszterhez inséges közmunka-adásért, egyszersmind átírtak az egyházi főhatósághoz, utatáná a lelkészeket, kövessenek el mindent hatáskörükben arra való nézve, hogy azt a népet az erkölcsi fatalizmusból kivezessék s lelkükbe a mindennapi kenyeret biztosító munka szeretét beléoltogassák. — A vallás és közoktatásiügyi miniszter Blyasin János eselejei állami iskolai tanítót és Kolyvoska József nagy-dobrai rk. tanítót a magyar nyelv terjesztése és magyar nemzeti közszellem erősítése terén tett sikeres fáradozásaik jutalmául 50—50 fnyi jutalomban részesítette. (Éljenek! — Szerk). — Kudlóc és J.-Volva községeknek iskolaépítésre 400—400 fnyi segedelem nyújtását helyezték kilátásba a közmiv. vmegyei alaptól, melynek évi jövedelme hogy 0.3%-ról 1%-ra fokoztassák, átírtak a Közgyűléshez. — A 44,000 fital tervezett vaján-szakaszi Laborez-híd építése iránt a mult hó 28-án megtartott verseny-tárgyalás 15%-es árendedménnyel (6600 ft megtakarítással!) eredményhez vezetett. — Egyes adókra befizettetett a mult hó folyamán 17,461 ft 82 kr. az év első negyedében összesen: 156,278 ft 98 kr. (visszaesés a mult év első negyedi eredményhez mérten: 16,302 ft 26 kr.) — Végezetül fölemlítjük, hogy Matyasovszky Mihály és Gáspár János hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megengedéseért benyújtott folya-

az igényeinket; követelésünk nagyobb súlylyal fog bírni nálunk. Ki fog fejlődni egy mindig, lassan és fokozatosan erősödő szellemi élet, kultur mozgalom fogja áthatni a társadalmi életet. Szükségét fogjuk érezni annak, hogy igenis a színházat meg kell javítani, vagy építeni. Elmaradhatatlan következménye lesz mind ezeknek az igazi, üdvös szellemi élet kifejlődése. Megfognak szünni a tél irgalmatlanul banális, koresmai és lump életei, élénk mozgás fogja hajtani a várost a haladás felé, de nemcsak külsőleg, hanem belső szervezetében is.

Ezzel ugyhiszem tartozik a város önmagának, tartozik a jövő nemzedékének, tartozik saját intelligens reputációjának.

De olyan uton amint ezt tavaly is megcselekedték, ugyhiszem egész józan következtetéssel merem állítani, nem érhetjük el soha, de legalább is ezzel a hidegséggel fogva tartjuk a haladás kerekének küllőjét. Mert Tiszay társulata a tavalyiak után ugyan mi jót reméljen. Es lássák, tetszik nekem az ő merész elhatározása, hogy ismét eljön, még pedig olyan taktikával, amelylyel elvágja az én elvesomómat. Ő a gyenge szezon után egy nem gyengébb, hanem a tavalyinál erősebb társulattal jön. Es ebben az ujhelyi közönség magasra emelését látom: ezzel apellál a fórumhoz, a közönséghez, mert azt hiszem, hogy gyengébb társulattal csak felelt volna a tavalyiakra. Felelet helyett tehát apellálta!

Mert lássuk csak: tavaly tenorista nélkül működött; ma Kozma Pistával idehozta az ország legelső és legszebb hangu tenoristáját; Tiszayné, a kitünő operet- és népszimű éne-

modásaik pártoló véleményével fölterjesztettek a honv. ministerhez.

A Bodrogközön, mint annak idején megírtuk, egy-két község lakosságát a bekövetkezhető inségtől kellett féltetni a tavasz beálltával. Eppen azért vármegyénk közleg. bizottsága kellő időben gondoskodott arról, hogy az illető községek lakosságának az a része, mely közsegedelemre fog szorulni, összeírassék. Az összeírások beérkezvén, azokban közel 900 olyan egyén találtatott, akik nyomorral küzdenek, közülük mintegy 800 egyén munkára képes, 100 egyén munkára képtelen. Főispánunk közbenjárására a belügyi kir. minister, előbb a munkára képtelen egyéneknek már ezer forintnyi segédelmet küldvén, folyó hó 7-én ujabbán nyolcezer forintot utalványozott, hogy abból a 800 inségesnek közmunka nyújtásával segédelmet adjanak. — Köszönet, hála a vármegye atyjának és az országos kormányzat emberszeretékért és azért, hogy a Bodrogköz inségesei-nek a szóban levő 9000 ft leküldésével husvéti örömet szerezni kegyeskedtek!

Állami anyakönyvi statisztika. A sátorajta-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál (1898. ápr. 2-ától ápr. 9-éig) a) házasságot kötött: — pár; b) kihirdetett: 2 egyén c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 21 esetben; d) elhalálozott: 8 egyén.

Hirek a nagyvilágból.

A spanyol-amerikai háború minden perccel kitöréssel fenyeget, habár királyunk öfelsége fölszólítására Németország, Olaszország, Oroszország, Franciaország s legujabbán Anglia is mindent elkövetnek a nemzetközi béke fenntartására.

André, a vakmere északsarki léghajós-utazó és két társa, kiket már régen elveszetteknek hittünk, legujabbán életjelt adtak magukról — ha igaz?

Ferdinánd bolgár fejedelem ellen merényletet követtek el. A fejedelem sértetlen maradt.

Hirek az országból.

Az országgyűlés mindkét háza, ünnepies együttes ülés után, a budavári királyi palotában holnap déli 12 órakor járul öfelsége a király elé, hogy átnyujtsa hódoló feliratát.

Ferenc Nándor flg., királyunk öfelségének legidősebb unokaöccse, kit közvetlen legfelsőbb haduri fenhatósága alá helyezte a király, legközelebb külön katonai törzset is fog kapni öfelségétől.

Stefánia özv. trónörökösnek öfelsége, teljesen visszanyervén egészségét, leányával, *Erzsébet* flgnővel, Griesbe utazott.

Az 1848-iki események megünneplésére vonatkozó törvény, mely szerint ezután ápr. 11-ike minden esztendőben *nemzeti ünnep* lesz, mint V. törv. cikkely megjelent az „Országos Törvénytar”-ban.

kesnőt. És ott van a névsorban ő maga, a magyar színművészet egyik büszkesége, a legzseniálisabb jellemkomikus és buffo. A névsorban van: *Hevesi Janka*, a kitűnő hangu koloratúrekesnő, *Staud Margit* (Tiszay tanítványa) subret-énekese, *Gazdy Aranka*, a jóhírű drámai színésznő, *Mátray*, a mindenütt ismert jeles komikus, *Sarlay Kornél*, a miskolcziak kedvence, *Várhidi Rózsika* naiva és *Palágyi*, a csengő orgánum, jellem- és szerelmes színész, nemkülönben a szép bariton hangu *Sárközy Lajos*.

Előadhatja Tiszay a fővárosi színházak legelső és legjobb termékeit. Bevonul egy nagy társulattal. Naggyal ahhoz képest, amilyen fogadtatásban részesítették tavaly és nem voltak a legkevesebb elnézéssel sem, nem tekintették azt, hogy mily nehézséggel kell megküzdenie egy ily színi körökben rossz hírű várossal szemben. Ezzel az appellatával, ezzel Tiszay bebizonyította, hogy igenis bizalommal van ahhoz az ő régi Ujhelyéhez, amely őt hajdan oly szépen fogadta és mindig oly kedvesen bucsuztatták. Ebből a ténykedéséből én azt látom, hogy ő áldozatok árán is visszaakarja hódítani azt a közönséget. Szeretné, hogy mindig jobb és jobb erővel vonulhasson be ide. Szóval szeretné szeretni Ujhelyt.

Igen ám! Csak hogy vállvetve kell ám munkálkodni és nem kell az ő törekvését ignorációval fizetni. Mert ez kérem a „noblesse oblige” elvének méltatlan megtapodása volna.

Tália temploma a hosszú esend után ismét vig zenétől lesz hangos. Meglátjuk, hogy mit ígér a jövő.

Reméljük a legjobbat.

Bp.

Szapáry Géza gróf m. kir. főudvarmester, 1848/49 szabadságharenek egyik legvittebb törzstiszteje, kinek sok szenvedés eltürése után érdemes része volt hazánk alkotmányos szabadságának békés úton történi viszaszerzésében, igazi magyar főúr, ki mindig együtt érzett a nemzettel s mint Fiume kormányzója is kiváló szolgálatokat tett hazájának, Fiume jelenlegi kormányzójának, Szapáry László grófnak édesatyja, Budapesten, f. hó 5-én, életének 70-ik évében elhunyt, Aldás emlékére!

A közözügyi bizottság Budeprestre, máj. 9-ikére, királyi levéllel összehívottat.

A negyedév lejártá alkalmából felkérjük t. előfizetőinket előfizetésüknek megújítására. Kérjük továbbá azon tisztelt olvasóinkat, akik az előfizetéssel hátralékban vannak, sziveskedjenek hátralékaikat beküldeni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük meg ezután is.

A t. tanító urak közül azokat, kik még az első félévi díjat sem küldték be, szintén kérjük annak mihamarább leendő beküldésére.

A „Zemplén” kiadóhivatala.

Különfélék.

T. olvasóinknak boldog husvétii ünnepekét kívánunk!

Királyi adományok. Öfelsége, kabinet-irodája utján s főispánunk öméltósága közbenjárásával, Podhajeczky Ede sztakesinyi, Szabó Kristóf var.-hosszamezői, Kulik Mihály zbojnai, Sztarovszky Péter priszlopi, Strebeóvszky Izaiás baeszkai tanítónak, ugyszintén Tertinszky Pál nyug. tanítónak, egyenkint 15 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

Személyi hírek. *Andrássy* Aladár gróf főkamaramester egészsége, mint nagy örömmel értesültünk, egészen helyreállott. — Lapunk szerkesztője ma reggel Kassára utazott, hogy az 1848/49-iki ereklyekiállítás ünnepies megnyitására jelen legyen.

Ünnepi követ. A sárospataki főiskola tanárai S.-A.-Ujhelybe *Kováts István* IV. éves hittanhallgatót küldötték ki ünnepi követül, kit a legmelegebben ajánlunk a hívek buzgóságos szeretetébe s pártfogásába.

Esküvő. *Bánóczy* István, a budapesti dereskedelmi bank tisztviselője, holnap az ünnep másodnapján lép házasságra Budapesten *Vida* Ilonkával, *Vida* Jenő főorvosi ügyvédnek szeretetre méltó szép leányával.

Időjárás. A *Krajnya* lakossága még nem lehetett olyan szerencsés, hogy gyönyörködhetett volna a tavaszban, mert szűk völgyeiben a hegyeket még mindig hó borította; most (ápr. hó 6-án) éjjel ráadásul friss havazás volt,*) mely nemesak a Beszkidet, de vagy 20 kilométerre lentebb is 20 centiméter magas új hóréteggel borította el a vidéket. — Erős zivatarok is voltak, oly annyira, hogy a háztetők több községben megrongálódtak. Az Ung-völgyi vasut mentén táviróoszlopokat döntött ki a zivatar, mely körülmény föltartóztatta a vasúti közlekedést.

Ereklyekiállítás. A szabadságharei ereklyekiállítást Kassán ma, husvét vasárnapján, d. e. fél 12 órakor nyitják meg ünnepiesen. Ezt megelőzve a kassai premontrai templomban istentisztelet lesz, melyet egy 1848-as honvéd premontrai végez. A kiállítás a Ferenc-József-téren levő új községi iskola épületében lesz 11½ órakor. A dalegyesület előadja a Himnuszt, mire *Darvas Imre*, a kiállítás díszelnöke, megnyitó beszédet tart. Ezután *Stóhr Antal* dr., a muzeum elnöke, mond ünnepi beszédet. A Szózat eléneklése után a kiállítás megtekintése következik. Délután egy órakor társas ebéd lesz a Schalkház dísztermében. Délután 2 órakor társas kirándulás a Csermely-völgybe. Délután 3 órakor a nagyközönség számára nyitják meg a kiállítást. A kiállítás képéről a következőkben számolunk be. A helyiségül szolgáló Ferenc-József-téri községi iskola ünnepi díszet öltött. Nemzetiszínű külsőt vett föl tágas lépcsőháza is, melyben legelőször a király s a királyné a felségeiknek képe s öfelségének hatalmas mellszobrára tűnik szemünkbe, hirdelve azt, hogy Kassa város közönsége hazafiasan és lojálisan ünnepli a szabadság hajnalának emlékét, nem feledkezve meg itt sem arról, hogy a legelső magyar ember a király! Nyolce termet, az iskola-épület egész emeletét, töltenek be a kiállítás tárgyai. A szabadsághare legnagyobb alakjainak szobrai, vitéz férfainak s dicső tetteinek képei, ósdi fegyverei, katonai felszerelések, könyvek,

*) Itt nálunk ugyanakkor éjjeli fagy és dér vegyitettek ürmöt a korai öröm poharába. Szerk.

proklameiók, kéziratok, rőpiratok halmaza s a politikai foglyoknak rabságuk szomorú óráiban készített apróságai regélnék itt a dicső multról, fényes eredményekről, vitéz harcokról, örömről s azután gyászról, szomorúságról... A belépődíj, a végrehajtó-bizottság határozata szerint, husvét első- és második napján 50 krajeár, azon-
tul hétköznapokon, a esütörtököt kivéve, valamint vasárnap délelőtt 30 krajeár, esütörtökön 50 krajeár, vasárnap délután pedig a nagy közönségre való tekintettel 15 krajeár. — Az ujhelyi k. r. főgimn. ifjusága *Ormándy Miklós* dr. és az osztálytanárok vezetése mellett legközelebb átrándul Kassára, hogy az ereklye-kiállítást lelki épülettel megszemlélje.

Színházi heti műsor. Ma, vasárnap, bemutató előadásul, *Kékasszony* Varney remek zenéjű operetje, nálunk először. — Holnap, hétfőn, *Eljen a király!* allegoria és ünnepies díszelőadásul: *A király házassodik.* Tóth Kálmán történeti vígjátéka. — Kedden, ápril 12-én, a bérlet kezdetéül, *Niobe a síró szobor.* Bohózat. — Szerdán, ápril 13-án *Paraszt becsület.* Mascagni operája és *Susanne* Thuri dramoletje. — Csütörtökön, ápril 14-én, *Trilby* Maurier színműve. — Pénteken, ápril 15-én, leszállított helyárrakkal *Gyimesi vadvirág.* Géczy népszínműve. — Szombaton, ápril 16-án, az ujhelyi színpadon először: *A varázsgyűrű* Planquette legujabb operetje.

Halálozások. Teljes részvétellel értesültünk, hogy *Kende Antal* állami iskolai tanító Ujpesten f. hó 1-én, hosszas sorvasztó betegség után, életének 34-ik és boldog házasságának 6. évében, a halotti szentségek áhitatos felvétele után, elhunyt. A megboldogult ugy legujabb álmóshelyén, mint, évekket ezelőtt ujhelyi tanítósa idejében, városunkban is közszeretettel vívott ki magának ernyedetlen szorgalmával, tanítói kötelességeinek mindig példás teljesítésével. A „Zemplén” egyik buzgó s őszintén nagybecsült munkatársát gyászolja az elhunytban. Özvegye s két kis gyermeke siratja benne az oly korán sirba szállt nyenyékereső édes apát. Sirja fölött viraszszon a hű emlékezet! — Ft. *Zoltsák János*, szatmár-egyházmegyei áldozópap, szentszéki ülnök, főgimnaziomi nyug. tanár stb., vármegyénkben is a papi körökben általánosan kedvelt „János-bácsi,” Ungváron f. hó 5-én, életének 63. évében elhunyt. Soltész Pálné, *Zoltsák* Mária úrnő, szeretett fitestvérét gyászolja az elhunytban. Aldás a jeles pap és hazafi emlékére!

Betörések. A mult héten 5-ikéről 6-ára menő éjjel a „Vörös ökör” udvarban felállított panorámát feltörték, a pénzár asztalfiókját felfeszítették, de biz ott néhány krajeáron kívül több pénzt nem találtak, megdézsmáltak hát a nyereségtárgyakul szolgáló olesó portékát s ez volt a zsványok árulója, mert egyiknek *Vere* Kálmán rovott multu napszámosnak tartózkodási helyén, a félreeső hely zugában, több a panorámából való holmit találtak. Veres megugrott ugyan, de a rendőrség bizik abban, hogy néhány nap mulva büntársaival együtt ökelmét kézrekeríti. — Néhány nap előtt éjnek idején *Guttman* Samu pótrai koresmájába mászott be az ablakon át ismeretlen tettes, s a söntés pénzesfiókját, melyben 25—30 ft. ezüst és aprópénz és egy töredezett címlappal bíró óraóra volt egy majdnem új fekete puha kalappal együtt ellopta. Az üresfiókot másnap a városvégen, az utszéli árokban megtalálták. A nyomozó rendőrség es csendőrség eddig eredményre nem jutott s valószínűnek tartják, hogy a betörést, amely a vásár után való napon történt, idegen kóbor cigány követte el.

Züllő élet. *Sikorszky* Árpád uri család, sarja, hat középiskolát végzett, utóbbi időkben mint jegyzősegéd kereste kenyerét, utóbb pénzügyőr lett, azonban könnyelmű életmódja miatt innen is kicseppent. Ebbeli helyzetében vetemedett aztán arra, hogy egy pénzügyőrnek köpenyét ellopta s egy ócskásnak eladta. *Osváth* aljárásbíró azért, mert az éhség kényszerítette a lopásra, csak három napi elzárásra ítélte. Büntetésének kiállása után a rendőrség illetőségi helyére, Tokajba toloncolta.

Erdő-Bénye-fürdő. Vármegyénknek ebben a kiesén fekvő fürdőjében már az utóbbi években is az ujonnan épült vendéglő, úgyszintén az új „Hedvig”- és „Urilak” a fürdővendégek kényelméről és jobb elszállásolásáról gondoskodtak. De a fürdő barátjai e fürdőévadban is nagy meglepetésben fognak részesülni. Ugyanis *Löcherer* Lőrinc dr. vármegyei főorvos és a fürdőbizottság indítványára a fürdőtulajdonos a fürdőházat is megfelelően renováltatta. A mult ősszel a nagyobbbrézt fából épült fürdőépületet a kőből épült alépítményig lerontották és annak helyébe a vármegyei államépítészeti hivataltól jóváhagyott terv szerint nagyszabásu emeletes fürdőházat építették. — Az 56 méter hosszú (a vármegyei háznál 6 méterrel hosszabb) impozáns épület homlokfala előtt földszint 22, erdőbényei homokkőből faragott oszlopot látunk, melyek részint a fürdők oszlopcsarnokát képezik és melyeken a középső

Folytatás a II. mellékleten.

előépítmény és mind a két szárny nyugosznak; míg az első emeleten négy nyulánk dór-oszlop az előépítmény oszloptetejét tartja. Az új fürdőház a földszinten 20 kabint foglal magában kád-fürdőknek, öt helyiséget hidegvíz- és villamos gyógyításra berendezve; továbbá ott van a fürdőorvos lakása, a gyógyszerár és az iroda is. Az első emeleten, melyhez négy kényelmes kölépcső vezet, 30 lakoszoba van, melyek teljesen újonnan vannak berendezve. A gőzkazán, valamint a víztartók, melyek azelőtt a fürdőházban voltak, most egy erre a célra épített gépházba helyeztetek el. Az izraelita vendéglő is eltávolított és ennek helyébe egy szép helyen megfelelő nagy izraelita vendéglő épül verandával és a szükséges melléképületekkel. — Végül egy nagy teremből álló u. n. parasztházat is építenek paraszt-vendégek számára. Az épületek *Jenik* Béla építész vezetése alatt még az ősszel fedél alá kerültek, úgy, hogy a jövő fűrdőévadra biztosan készen lesznek. — Erdő-Bénye tehát ez idén már 25 fűrdőhelyiséget, két vendéglőt melléképületekkel és 86 lakoszobát fog vendégeinek rendelkezésére bocsátani. Ennélfogva kívánatos, hogy a vasúti igazgatóság a fűrdőigazgatóságnak azt a kérelmét teljesítse, hogy a fűrdővad alatt a gyorsvonatok is megálljanak az erdőbényei megállóhelyen, mert ezáltal az erdőben oly kiesen fekvő szép fűrdőnek látogatását, valamint a vármegyénk székhelyéről a fűrdőbe tervezett kirándulásokat is lényegesen megkönnyítene.

— **Beton.** A m. kir. államvasutak megújítását és kibővítését látó s. a. ujhelyi főállomásánál az összes betonépítkezést *Szent-Györgyi* Dezső mérnök t. barátunk vállalati beton-irodája nyerte el megbízás folytán.

— **Boruth Andor festményei.** A képzőművészeti társulat tavaszi kiállításáról referál a „Magy. Hirl.” folyó hó 8-iki száma. Erdemesnek tartottuk a referátumból ide iktatni az alábbi sorokat, melyek földinkről, *Boruth* Andor tehetséges festőművészről emlékeznek meg: „Egy fiatal — de nem új festő *Boruth*, mint portréista lép föl, szenczi közepette. Megható és szép dolog, ahogy arcképeit művésztszárai, öregek, fiatalok, egyaránt: valósággal dicsőítik. Néhányat magam is láttam és talán nem vágok a dolgok elébe, ha megjegyzem, hogy a *Boruth* fejei a legnagyobb figyelemre érdemesek.” — A műbirálatnak ehhez az elismerő megnyilatkozásához a magunk részéről hozzátehetjük, hogy, hallomásunk szerint, Ófelségének a királynak olajba festett mellképe, melyet a *Boruth* Andornál S. Patak képviselőtestülete rendelt meg a városháza nagyterme részére s oda már meg is érkezett, egészen elbájozza a műértő szemlélőt. Ifjú barátunk a festőművész fogadja a mi részünkről is gratulációkat!

— **Várkonyi köröztetik!** A „Rendőri Közlöny” ápr. 7-én kiadott számából olvassuk, hogy az igazgatásról hírhedt *Várkonyi István* országos körözése, mivel idezésre meg nem jelent, elrendeltetett, s felhívják az ország összes hatóságait, hogy nevezett nyomozzák és feltalálás esetén a legközelebbi kir. ügyészség útján a nyiregályi kir. törvényszék vizsgálóbírája elé állítsák.

— **Amerikából visszatért gyilkos.** Négy évvel ezelőtt, írja levelezőnk, *Bánócz* község határában a vasut mellett egy meggyilkolt parasztleány holttestét találták. A gyanu akkor egy parasztleányre irányult, aki azonban nyomtalanul eltűnt. Most, négy év múltán, került haza Amerikából, abban a hiszemben, hogy régi bűnét itthon már régen elfelejtették. A csendőrség azonban a minap elcsípte. Mikor a vizsgáló valatára fogta, azt a mesét eszelte ki a gyilkos, hogy ötet a bánóczyi koresmáros és a zsidó sakter biztatták a leány meggyilkolására, sőt segítettek is neki a gyilkos tett végrehajtásában. A rituális gyilkosság meséjéről azonban csakhamar kiderült, hogy az nem egyéb, mint körmonfont hazugság. A legényt átadták a kir. ügyészségnek.

— **Elfogott gonosztevő.** A mándoki csendőrség távirati megkeresése folytán az ujhelyi csendőrség letartóztatta *Goldman* Abris ország-szerte ismert, többször büntetett megrögzött tolvajt. A gaznáció ezuttal nem kisebb büntetettel, mint rablás elkövetésével van terhelve.

— **Elveszett gyűrűk.** E napokban Ujhelyben egy kis bőrszénnyel elveszett négy darab arany gyűrű és pedig egy briliáns kövel, egy piros egy kék szürkés köves és egy lapos karika gyűrű, melyben *K. M. 1886. febr. 7.* van bevésve. A becsületes megtaláló vagy a nyomravezető a rendőrségnél a tulajdonos részéről letett illó jutalmát megkapja.

— **Táncvizsgálat.** Sárospatakon március 31-én, írja alkalmi tudósítónk, fényes táncvizsgálatnak voltunk tanúi, melyet Révész Imre kaszai táncitanító rendezett növendékeivel a városház nagytermében. A gazdag műsor minden pontja méltó feltűnést keltett, melyek közül csak néhá-

nyat említünk föl: *Polonaise*, *Francia-négyes*, *Pas de quatre*, *Steier-tánc*, *Toborzó*, (melyet 6 tanítvány mutatott be.) *Nagy-mazur*, *fűzértánc*, *Polka-noblesse*, stb. társalgási kórtáncok. Rendkívül meglepő volt a magyar szülő, melyet *Szinyei Viktuska* k. a. művésziessen lejtett el. Végül 12 tanítvány egy, a mester eszméje szerint összeállított bőjt életképet mutatott be görög-tűfény mellett, a kép értelmét *Szilágyi Lajos* növendék magyarázta. Ez alkalommal a sárospataki és vidéki intelligencia nagy számban vett részt, amely a mestert nagy ovációkban részesítette. A kitűnően sikerült táncvizsgálatnak a hajnali 3 óra vetett végét.

— **Elgázolások.** Az elmúlt héten egy napon két elgázolás is történt *Mezei Mátyás* kávé Szobor János nevű kocsisa a Széchenyi-terén vigyázatlan hajtás miatt elgázolta *Brogli Mártonné* károlyfalvi asszonyt, aki az egyik lábán szenvedett jelentékenyebb sérülést. A másik elgázolás a Csörgő felé vezető országúton esett meg. Itt egy siket-néma kocsis gondatlanságból *Takács Mihályné* esörgői asszonyt ütötte el két lovas szekerevel. Ez súlyosabban sérült meg arcán és derekán. A csendőség az eljárást a vétkeket megbüntetése céljából megindította.

— **Gyilkos villámcsapás.** Mád városban, mint a *Pannonia* írja, nyári zivatar volt villám-lással és mennydörgéssel. A villám lecsapott *Balogh István* házába és lesújtotta három kis gyermekét. Közülük egy azonnal szörnyen halt, a másik a halállal vívódik, a harmadik azonban már jobban van. A ház porrá égett s a gyermekeket csak nagy nehezen lehetett kimenteni az égő házból.

— **Talált hulla.** Folyó hó 4-én este Mikóháza és Pálháza községek közt az országot szelén, mikor az az általános esős-szeles vihar volt, az arra menők egy férfihullát találtak. Másnap reggel a hullában *Kovács Mihály* hollóházi kályharakó munkást ismerték föl. Az esetben eljáró pálházi csendőség megállapította, hogy a balvégzetű ember aznap még Ujhelyben dolgozott s estefelé ment ki a városból s utközben a széphalmi koresmába betért, a hol jól felönthetett a garatra, mert utközben az iromba időben valószínű, hogy gutaütés érhetne.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számában az első cikkely első hasábjának alulról fölfelé számított 1—4 sora a második hasábnak felülre lefelé számított 1—7-ik sorához függészetendő, így: „a napibért pedig oly összegben” stb. Így azután helyre áll az összekuszált soroknak szépen egymásból folyó értelme.

— **Ügyvédői iroda áthelyezése.** *Erényi* Manó dr., s. a. ujhelyi ügyvéd, ügyvédői irodáját f. hó 4-étől a polgári bank (Kazinezy-utca) házában emeleti helyiségébe helyezte át.

— **Reklam-vállalat.** Budapestén alakult egy vállalat *nemzetközi reklam vállalat* címmel, amely több szabadalmazott találmány által hirdetések, még eddig sehol nem ismert módon közvetít. A vállalat a hirdetések többi nemével is foglalkozik, s felvilágosítással szívesen szolgál. Megkeresések Bpest Erzsébet körút 15. sz. alá intézendők.

— **Fővárosi Ujdonság!** Aki ezelőtt néhány évvel járt utoljára Budapestén, ma bizony alig ismerné meg rohamosan fejlődő fővárosunkat. A szomorú emlékü újépült utolsó falmaradványait bontja felvidéki tótjaink csáknya, másutt egész házsorok tüntek el, helyükbe pompás modern paloták emelkedtek s különösen az *Arás* forgalmu Kerepesi-ut, melynek apró rozszant házi-ó bantottak valaha a keleti pályaudvaron Budapestre érkezők szemét, épült ki már csaknem teljesen teljes pompában. De nemcsak építkezési szempontjából haladt a Kerepesi-ut oly csodálatos rohamos módon, kereskedelmi haladása sem maradt amannak mögöttes s aki megtekinti például a Nép-színház átellenében épp most megnyílt „Párisi nagy áruház”, mely a Kerepesi-ut 38. számú külön és célra épült nagy sarokpalota összes földalatti, földszinti és elsőemeleti helyiségeit foglalja el, ugyancsak bámulni fog a műipar kincseinek ezen minden eddig létezőt hátrébb szorító halmazatán. A legszerűnyebb, valamint a legutóbbi igényeket egyformán kielégítő ezer meg ezer a száma a mindenfajta díszmű, játék, porcellán és bőrűnek, lámpáknak, vasutóroknak, a férfi-divat cikkeknak, az üvegfeléknak s a jó isten tudja milyenféle és fajta áruknak, melyek mindegyike számára külön osztály van berendezve. Az egész rengeteg üzlet mely néhány milliónyi értékét tartalmaz és melynek több mint 200 főnyi személyzetéből egy fél zászlóalj kitelnek, a híres párisi „Bon Marché” mintájára és elvei szerint készült és összes osztályainak megtekintésére egy nap aligha volna elég. Az az ország, melynek kereskedelmi vállalkozó szelleme 2—3 évtized alatt ennyire tudott fejlődni, az határozottan halad felülmulthatatlanul a boldogulás célja felé!

Nyersselvem basztruha 8 fnt 65 krtól 42 fnt 75 krtól teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pongees valamint fekete, f.hér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 fnt 65 krtól méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek. **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 3.

Irodalom.

A szabadságharc könyve.

Elkészült egy nagy könyv, a *Gracza* György „Magyar szabadságharc története.” Legendás nagy idők, dicsőségben ragyogó, gyászban elboruló napok emléke ujhodik meg ennek a szépséges könyvnek egy-egy lapján, hogy példára serkentsen a jelenben, érelnél marandóbb emlék legyen a késő jövőben. Költő irta, aki a gondolatnak szárnyat tud adni; tudós, aki a történetet életre kelti; festő, akinek a kezében a toll ékesen szóló esetté lesz és igaz hazafi, aki szíve nagy szeretetét érezteti minden sorában, minden szavában.

Sokszor és sokféleképp leírva olvastam én már az 1848—49-iki napok történetét. *Horváth* Mihály jól áttekintette a kor széles látókörét melynek kerületében a világtörténet eseményei és a magyar történet ujjafordult egybekapcsolódnak, hogy belőlük — később bár — előálljon az alkotmányos Magyarország. *Gelich* Rikárd és *Jakab* Elek könyveiből csak halvány képet szerzünk, mint abból az egynehány monografiából is, mely e nagy idők egy-egy alakját vagy eseményét állítja elénk.

A magyar szabadságharcot egy nap lelkesedése teremtette meg, de kivívása dicső eszták, kiváló férfiak, legendás vitézségű katonák emlékéhez fűződik. Ezt a nagy idők szellemében rejlt erő, lelkesedést, hangulatot érezteti meg *Gracza* György könyve és ezért hatását is így érezzük.

Nem lehet ezt a könyvet csak úgy egyszerűen átfutni; a szívekhez fog nőni és előveszünk, hogy újra meg újra olvassuk egy-egy fejezetét, hogy belépillantsunk a magyar dicsőség e ragyogó panorámájába. Mint a bibliához megtérünk megtisztult elmével, igaz lélekkel, hogy magunkba szedjük a csodálatos erejű parabólákba rejtett tudást: úgy lesz a magyar szabadságharc történetének könyve magunknak is, késő utódoknak szent könyvévé, erőt adó bibliájává.

A könyv marandó értékének szemmel-tartásával, kiadója, a *Lampel-Wodiáner* cég, viszonyainkhoz mérten messzemenő, költséges kiadásba bocsátkozott. Nincs ennél gazdagabban illusztrált magyar könyv. Megőrökíti a kort mindenféle nyilvánulásban: alakjában, eseményeiben és a történet szellemében. 338 arcképe a szabadságharc keletkezésére és lefolyására bármiféle tekintetben hatással volt szereplő egyéniségét mutatja be. Politikusokat, akik szavuk súlyát vetették latba a vármegyén és országgyűlésen; írókat, akik a toll fegyverével harcoltak a nemzeti szent ügyért; költőket, akik tollal lelkesítették tette a kort; eszták hőseiknek, vitéz katonáknak képei vannak itt, vezéralakjai egy a magunk seregének, mint a velünk harcoló népeknek. Nagy férfiakról, jelentős eseményekről, jelentéktelennek látszó, de drága maradványok maradtak fenn, melyeknek megőrzését a kegyelet sugalja.

Ez *ereklyék* másolatához az anyagot az aradi szabadságharc-múzeum, a *Kreith*-féle gyűjtemény és magánosok gyűjteményei szolgáltatták. Nyolevannégy ilyen másolat van *Gracza* könyvében, míg az egykoru levelek és újságok, kiáltványok és gyűjtemények 96 másolatban ismerzenek meg. Művészi képeket rajzban és festményben örökítette meg, a jelentősebb esztákat; ezeket *százhat* eszták látatja. Forradalmi képek, táborozó jelenetek, allegorikus rajzok, szent helyeknek térképe és fényképben való fölvételei nagy változatosságban vannak itt együtt, hogy a könyv szemnek is, szívnek igazi gyönyörűsége.

Ime a könyv, mely megőrökíti a magyar szabadságharc történetét. Könyv, mely a tudomány biztosságával, a történetíró tárgyilagosságával úgy mondja el ennek a dicsőséges korszaknak a történetét, hogy tanult és kevésbé tanult ember, egyaránt igaz gyönyörűséggel olvashassa. Most, mikor a nagy napok emlékét lelkes ünnepekkel föltámasztjuk, a felszázados évfordulót nem ünneplhetjük méltóbban, mintha e könyvet megszerezzük, okulásul és gyönyörűségére magunknak, tanulságul, ha átadjuk a jövő nemzedékeknek.

A gazemberek (Kossuth Lajos rágalmozói.) Válasz a *Zimándy* Ignác és fordítója *Zelenyák* Jánosnak „Kossuth Lajos a világtörténelem ítélőszéke előtt” című könyvére. Írták: *Vathy* István és *Hága* Antal, fővárosi hírlapírók. Nyolcadréten 23. lap. Ara: 20 krajcár. Megrendelhető: Müller A. J. könyvkereskedése és Antiquariumnál (Budapest, VIII. Ullői-út 12.)

A „Pillangó” c. u. j. élelapp kiállítása, mint a most megjelent 10. szám képeiből és tartalmából látjuk, hétről hétre gyönyörűbb, tehát legjobban ajánlható. A „Pillangó” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapestén, Teréz-körút 35. sz. a. van. Előfizetése negyedévre egy forint.

Egyesületi élet.

Kerületi tornaverseny Szatmáron. A folyó évi punkósi ünnepeken, mint a kassai tankerületi kir. főigazgatótól értesülünk, május 29-ikén, esetleg 30-án kerületi tornaverseny fog tartatni Szatmáron. Kassa, Besztercebánya és Kolozsvár tankerületek közép-iskoláiba, tanítóképző intézeteibe, polgári és kereskedelmi közép-iskoláiba járó tanulók fognak Szatmára érkezni, hogy a testgyakorlat terén szerzett ügyességeiket bemutassák s egymással nemes versenyre keljenek.

A s.-a.-újhelyi keresk. társulat a városháza nagytermében f. hó 13-án tartotta meg évi közgyűlését *Schön Sándor* elnöke alatt. *Schneider* Jakab társulati titkár terjedelmes jelentésében számot adott a társulat 10 havi működéséről; ugy a jelentést, valamint a múlt évi számadást és az ez évi költségvetést a közgyűlés helyeslő tudomásul vette.*) A kisorsolt 4 választmányi tag helyébe megválasztottak: Gyarmathy Béla, Klein Géza, Nagy Ferenc és Roth Vilmos kereskedők. A számvizsgáló bizottságba beválasztottak: Roth Mór és Waller Aladár. A tárgysorozat letárgyalása után a közgyűlés köszönetet szavazott *Ujfalussy* Endre főbíróknak a terem átengedéseért.

*) A hozzátk beküldött jelentést térszűke miatt jelen számunkban nem közölhetjük. Szerk.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: *Schneider Jakab*, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

A gyermek testi, erkölcsi és szellemi fejlettségét tekintve véve, mely életkorban kezdődjék a tankötelezettség?

(Folyt. és vége.)

Felfogásom és meggyőződésem, hogy a hat évvel kezdődő tankötelezettség egyáltalában nem találja a gyermeket oly fejletlennek, mely szerint félni lehetne ama káros visszahatástól, melyet a tanulás és szellemi foglalkozás a gyenge és fejletlen testre kétségen kívül gyakorolhat szokott. Egyébiránt itt még meg kell jegyezni, hogy eme káros visszahatás mindig a szellemi túlterheléssel áll szoros és összefüggő kapcsolatban s így különösen a felsőbb osztályokra és a középiskolára alkalmazható nagyobb jogosultsággal, de a népiskolai I. és II. osztály tanulása inkább beszéd- és értelem gyakorlatnak s a szellemet és kedélyt kellemesen hullámoztató foglalkozásnak, mint szorosan vett tanulásnak nevezhető, hol nagy mennyiségű ideg erő használatik el és emésztetik fel. Ha aztán a népiskolát, a test ápolása és egészség megőrzése szempontjából magasabb színvonalra helyezük (legalább a vezető személye és ped. képzettségéből kifolyólag) igen sok, a higiéniával kevésbé törődő szülei háznál s annak ugy a test rendszeres fejlesztése, mint az egészség megővése tekintetéből is nagyobb szakszerűséget tulajdonítunk: akkor nem nehéz amaz aggodalom eloszlátása, mely a hat éves tankötelezettség megkezdési idejét, testtani szempontból korainak tartván, megtámadja. (?) Egyébiránt itt még azt is felemlíthetjük, hogy a test fejlődésének legfőbb tényezőit: a táplálkozást, levegőt, szabad mozgást s a modern berendezésű és okszerű vezetésű iskola egyáltalában nem korlátozza s míg a két utóbbit t. i. a jó levegőt szellőztetés által ugyancsak biztosíthatja, a szabad mozgást pedig a testgyakorlat és játékok által, addig az előbbi t. i. a táplálkozásra nézve egészen semleges terület, sőt itt is érezhetően jótékony hatását az által, hogy bizonyos táplálkozási rendtartást teremt meg, amennyiben — a köznépről szólva — az eddig divatozó és a legtöbb szüle által legkevésbé sem ostromolt (?) gyakori és rendellenes időközökben történő táplálvétel határozott időhöz és rendhez köti ide vonatkozó utasításai által. Ennyit testtani és egészségi szempontból.

Most menjünk tovább s vizsgáljuk meg a címben feltüntetett tételt az értelem belátás más távlatából is. — Igen gyakran nemcsak az anyagi, hanem az erkölcsi világrendben is, egymással rokonságban lévő törvényeket fedezhetünk fel. Hogy az anyagi világban a nagyobb térfogatu, tömegű és sulyu test, a hozzá viszonyított kisebbre bizonyos törvényeken alapuló vonzást gyakorol, azt a természet nyitott könyvének lapjai eléggé igazolják. Hány számtalan égi test gravitál a nap, mint igen sok bolygóra nézve egyedüli kényur felé. s tekintsük a leg-hatalmasabb testeket s nézzük a lábainkkal taposott igénytelen porszemeket, a tömegek és molekulák vonzását itt és ott egyaránt feltaláljuk. Tény tehát, hogy a világegyetemben min-

denütt jelen van egy törvény: az egymáshoz való vonzódás, az egymáshoz alkalmazkodás törvénye. Emé alkalmazkodási törvény nem lényegtelen szerepet játszik az erkölcsi világrendben sem. Az általános művelődés az alkalmazkodási törvény sarkpontjain fordul meg. Egyik nemzet a másikhoz, egyén az egyénhez, társaság a társasághoz alkalmazkodik, hozzásimul s bizonyos határokig átalakul. A műveltebb nép a kevésbé műveltet magához vonzza s mintegy áthasonítja, mint delej a vasporszemeket. A puritán erkölcsű Róma, mely különben állami létének alapköveit a militarizmusra alapította, akkor kezd erkölcsében hanyatlani, midőn a nálánál tudományosabb készütségű, de ledér hellen-műveltséget, mint mérges virággal, részegítő illatárt szomjuhozó méh módjára szív-értelemvilágába befogadja. Egynehány laza erkölcsű, de máskülönben művelt hellének Rómába való importálása — mely az ókori háboruszkodás alkalmával eléggé divatos volt — képes a tiszta vértől lüktető római nép erkölcsi életerét, a bűn és erkölcsi szenny sötét méreg-esseppjeivel megfeketíteni. (?) Az öntudatra ébredt gyermek, mint a család természetes függeléke, erkölcsi jellegében nem más, mint egy oly sima lap, melyre a családi élet szelleme s jellemvonása felismerhetően nyomatik le. S hogy ez így van, az szintén az alkalmazkodási törvényen alapul. A gyengébb és tehetetlenebb fél az erősebbek sajátos lelki központja körül, akár egyezik, akár ellenkezik az a nevelési, etikai stb. törvényekkel, oly bizton forog, mint a nap körül a mellékbolygók. Az akció mindig reakciót szül. Ha már most nem tévesztjük szem elől azt, hogy általánosan szólva, kevés család az, mely a tudományosabb pedagógiával foglalkozik, vagy legalább a gyermeknevelés fontosságát a maga értéke és becsé szerint tudja mérlegelni s ha tekintetbe vesszük azt, hogy az első nevelés elhatározó befolyással van az egyén jövődöbéli erkölcsi és értelmi karakterének kialakulására s így az egyének összképlete: a társadalom és állam szellemi és erkölcsi arculatának minémiségére: akkor könnyen hozzá lehet járulni ama óhajhoz, hogy vajha a gyermek, mint leendő honpolgár, mint leendő erkölcsi lény minél előbb oly helyre kerülne, hol csakis a jó, szép és nemes eszmék aranynap-sugarai melengtenék fogékony szívét, mint azoknak ellenkezői aszerint, amilyen a környezete.

Emé felfogás pedig amellet látszik bizonyítani, hogy ne késleltessük, sőt inkább sietessük a gyermekek iskolába kerülését, nehogy egy — a család benső szelleméhez képest — téves világnézet letéteményeseivel és rossz irányban fejlődött esemével, hanem egy a saját izlésünk és akaratumk szerint formálható és alakítható tiszta anyaggal legyen dolgunk. Hogy az iskola a családi nevelés ferdeségét csak tatarozgatja, de lerombolni nem képes (ahol hibás az építés), annak oka ama legelső benyomások, melyek az első életkorban kitérhetetlen betűkkel vésődtek be a gyermeki lélek viaszlapjaira. Ha a nevelést szaktantárgynak tekintjük, azt sikerrel csakis emelkedettebb gondolkodású és szakképzett kezelhetik. (?)

A fenti részlet inkább etikai nézpontról tárgyalta a szóban forgó tételt Hátra van még az értelem fejlettségének tekintetbe vétele.

A szentualizmus minden ismeretet az érzékek működésének tulajdonít. Hogy az érzékek működése és az öntudatra ébredt én közt van bizonyos összeköttetés és egybefüggés, az egy bizonyos határáig az elme működésének, minden biz. nyugal. áll. (?) Igaz, hogy a megismerés az érzékek működésével kezdődik, de nagyon is szűk korlátok közé volna szorítva az elme működése, ha ott végződne. Az egyetemes elvek és eszmék felállításához még nem elég az érzéklés; oda sokkal intenzívebb lelki működés szükséges. Tény azonban, hogy a megfigyelés az érzékléssel kezdődik. (?)*)

Hogy a gyermek érzékei s az ezek közvetítésével együttjáró érzékeleti már a hat éves korra eléggé kifejlődnek, azt a tapasztalat igazolja. Sőt e korban fogalommal rendelkezik a gyermek oly elvontabb dolgokról is, melyek nem éppen szükségese a népiskolai oktatás sikeres megkezdéséhez. Nem ama téves felfogáson alapul a kezdet nehézségének az oka, mintha az iskolába felkerült növendékeknek kellő mennyiségű érzékeleti nem volnának, hanem inkább azon, hogy a meglévő hiányosak és fogyatékosak. Ha pedig elvben el is fogadnók azt, hogy a népiskolába hat éves korban felkerült növendékek szellemileg általában fejletlenek, ebből kevés humanitással, nem azt kell következtetnünk, hogy azok továbbra is magukra hagyassanak, mint az árnyékban növő virágok és nyestetlen fácskák s mint a műveletlen talaj, hanem igenis azt, hogy törekedjünk az eddig is paragon hevert talajt — a gyermek elméjét — a nevelés és tanítás vasával

*) A szöveg közé több helyen beszurt kérdőjelekkel kártársaim figyelmét óhajtom felhívni az illető fejtegetésre; alkalmat adva a hozzászólásra, mi, ha meg nem történik, magam mondom majd el nézetemet. R.-vezető

mielőbb felszántani s a tiszta erkölcs, jó szép és nemesnek s a fegyelmezett értelem és helyes logika magvaival mielőbb bevetni, hogy ez által becsületes, hasznos és értelmes polgárokat nevelhessünk a társadalomnak és hazának.

Tarcsal, 1898. márc. 25.

Sikolya Antal,
ev. ref. tanító.

Gyümölcsstenyésztés.

(Folyt. és vége.)

Ha a talaj rendkívül kedvező, a fa buján nő. Derekában hizik, hosszú, kövér vesszőket és ezen kövér leveleket hajt, virágait pedig elhullatja, ha 1—2 gyümölcsöt kötne is, elhull idétlen korában. Ily kedvező talajban a fák csak fára dolgoznak, de gyümölcseiket ki nem fejleszthetik. A buja növésű fák koronája rendkívül bebokrosodik s így belseje örökös árnyékban van. Az árnyékban nőtt gyümölcs vesszei nem érnek meg s így télen rendszeren elfagynak, ha megélnék pedig meddő virágokat hoznak. Az ily buja növésű, meddőfákat, termőkké tehetjük; ha egyik-másik vastagabb gyökerüket elvágjuk és koronájukat megritkítjuk. Ezeket tavasz kezdetén kell ritkítani; míg a lassu növésű fákat nyár végén ritkítjuk. A kora tavaszi nyeres a fát termésre, a késői pedig növesre ingerli.

Ha a talaj sovány, száraz, vékony termőrétegű; akkor abban csak silylenek s nagy szárazság esetén ki is vesznek a fák. Az ily talajban ültetett fák, ha az időjárás kedvező, akkor pár évig gyümölcsöznek, de növekedésüket hamar beszüntetik. A rajtuk fejlődött rügy, gyakran mind virágrügygyé válik. Tavasszal aztán több rajtok a virág, mint a levél; pedig hogy a virágból gyümölcs legyen, szükséges a levél. Tudjuk, hogy a fa azon táplálékból él, melyet számára a levél készít, innen megmagyarázhatjuk, hogy miért hull le az olyan fák gyümölcse, melynek leveleit a hernyó elpusztítja. Tehát, ha kevés a levél; kevés lesz a fa tápláléka is és így a fák meddők maradnak s kötött gyümölcseiket ezek kifejlődése előtt elhullatják. Az ilyen sovány talajban élő fák az által tehetjük termőkké; ha gyökereik fölé jó földet, érett postrágyát, lúgzott hamut hintünk ősz végén; nyár derekán pedig bővízzel felhígított trágyalevet oly mennyiségben öntünk, hogy a nedveség a fa minden gyökeréig eljuthasson. Ezt ugy eszközölhetjük könnyen, ha a fától illő távolságban sáncot húzunk és megtöltjük trágyaléval. Ha a föld a trágyalevet beitta, az árkot be kell húzatni földdel; mert különben a nyári hőség ezt elpárologtatja és öntözésünk haszontalan lenne. A nyári öntözés nemcsak a kötődött gyümölcs kifejlődését segíti elő, hanem a jövő évi termést biztosító, termőrugyek képződésére is hatást gyakorol. Ha rossz a föld, amelybe gyümölcsfánkat ültettük; javítgassuk azt mindaddig, míg a fa benne él. A táplálékot, amit ő a földben, ahová ültettük, nem találhat meg, vigyük mi helyébe. Így a rossz földbe ültetett fánk is kevés fáradságunk után termőkké lesznek. Ha a fának dereka, törzse és nagyobb ágai feleseresedtek, elmoshódtak, ősz végén vagy tél folytán tisztogassuk le mind, mert különben ezek biztos tanyát nyújtanának a kártékony rovarok különféle nemeinek, melyek később vagy a fa belsejébe furódnának, vagy a fa leveleit és gyümölcseit támadnák meg. Itt célszerű az, ha a fák derekát ottott mésszel bekenjük. A méz a fa kérgét megóvjá az elmoshódástól és a kártékony rovarokat elpusztítja.

Szedjük le gondosan minden télen, a fa ágairól a hernyó-fészkeket s égessük el, tavasz kezdetével a csoportokban összegyűlt hernyókat pusztítsuk el, míg ezek szétmászának. A hernyók pusztításában nagy segítségünkre vannak az éneklő madarak. Kiméljük tehát őket és ne engedjük meg a gyermekeknek, hogy azokat elfogdoszák, vagy fészkeiket és tojásaikat elszedjék, mert ha pusztítjuk a rovarok ellenségeit, az éneklő madarakat; nem ápolgatjuk fáinkat: lehet-e aztán kivánnunk, hogy legyen gyümölcsünk bőséggel?

Tállya, 1898. apr. 1.

Pusztay Mihály.

A homonnai polg. és felső kereskedelmi iskola az 1848. évi korszakot alkotó törvények szentesítésének 50-dik évfordulója emlékére 1898. évi ápril hó 16-án, délelőtt 10 órakor, az iskola dísztermében hazafias ünnepséget rendez. Műsorozat: 1. Himnusz. Zenekar kísérettel előadja az *ifj. énekkar*. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: *Kovács József* igazgató. 3. Sajó Sándor. Ötven év. Szaválja: *Vogler Rezső* ker. felső oszt. tanuló. 4. Ünnepi beszéd. Tartja: *Kerekes György* tanár. 5. Magyar dalok. Előadja az *ifj. énekkar*. 6. Zalár József. Damjanich bucsuja. Szaválja: *Katzer József* ker. felső oszt. tanuló. 7. Lengyel himnusz. Zenekar kísérettel előadja az *ifj. énekkar*. — Az iskolai ünnepségen részt vesz Homonna város n. é. hazafias közönsége is.

megyé
kir. fő
várm
kilenc
ki, s
8000
követk
eseres
dula

gekbe
Csuka
Perbe
község
Bors
Csörg
Lasz

litás
mitott
után
belül
zés
közsé
barac
kérés
hez,
teljes

fejtett
a jutt
kerést
annál
egyik

6501.

tel és

Máso

18404

jának

meste

sz. a.

és azo

hogy

márci

hó 18

intézk

got il

marhá

szág

a) Vá

(Csál

Tren

Pest-

és vá

Pozs

marh

töki

vágás

23-án

(az 5

kieg

ban)

száj

rődz

Ausz

kező

megy

rilet

gadó

forga

járva

szar

rokra

a. k

lateg

99 l

lek

tök.

Ausz

tilos

Bih

Pest

Szat

Zem

és S

töle

Aus

t. há

vár

kör

Lik

meg

szab

fájá

Közgazdaság.

Gyümölcsfa-kiosztás. A zemplén-vármegyei gazdasági egyesület a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi kormánytól kizárólag a vármegye területén lévő községek részére kilenc ezer darab gyümölcsfa csemetét eszközölt ki, s ezek közül a múlt hét folyamán körülbelül 8000 darabot ki is osztott. A gyümölcsfák a következő fajok voltak: alma, körte, szilva, eseresznye, meggy, ősz- és kajszinbarack, mandula és dió.

A múlt hét folyamán a következő községekbe küldtek el ezen csemeték: *Csabalóc, Csukalóc, Bukóc, Sárospatak, Kir.-Helmec, Perbenyik, vejelei és varannai körjegyzőség községei, Mernyik, Cséke, N.-Géres, Vajdacska, Borsi, L.-Volya, Nátafalva, Rad, M.-Izsép, Csörgő, Kozma, T.-Terebes, Gálszecs, Bély, Lasztóc, Sátoralja-Ujhely és K.-Rozvány.*

A fák ingyen lettek kiosztva, csak a szállítás és csomagolás költségeinek ellenében számított fel az egyesület minden egyes darab fa után néhány krajcár költséget. *Mint hogy körülbelül 6-8 száz darab őszi barackra előjegyzés még nem történt: ez uton is felhívjuk községeink figyelmét arra, hogy ha őszi barackra szükségük van, forduljanak sürgősen kérésükkel a gazdasági egyesület elnökségéhez, s kérésük a beérkezés sorrendje szerint teljesítve lesz.*

A gazdasági egyesületnek e téren is kifejtett dícséretes tevékenysége magában hordja a jutalmat s igen rosszul teszik a községek, ha kérésükkel nem fordulnak az egyesülethez annál is inkább, miután a gyümölcstermelés egyike a leghasznosabb gazdasági ágaknak.

Vármegyei Hivatalos Rész.

6501. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
A 10 fősolgabíróknak.

Alábbi ministeri intézkedést tudomásul vétel és közhírré tétel végett másolatban kiadom.
S.-A.-Ujhely 1898. március 21.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmívelésügyi magyar királyi minister. 1840-98 III/2 valamennyi vármegye alispánjának és valamennyi városi t.-hatóság polgármesterének. Folyó évi február hó 6-án 945/eln. sz. a. kelt rendeletem kapcsán tudomásul vétel és azonnali megfelelő kihirdetés végett közlöm, hogy a cs. kir. osztrák belügyminister ur f. évi március hó 10-én 7422. sz. a. és f. évi március hó 18-án kezdődő érvényességgel a következő intézkedéseket léptette életbe. A) *Magyarországot illetőleg: I. Ragadós tüdőlob* miatt a szarvasmarháknak Ausztriába való bevitelére Magyarország következő t.-hatóságainak területéről tilos: a) *Vármegyék: Arva, Liptó, Nyitra, Pozsony* (Csallóköz sziget területének kivételével) *Szepes, Trencsén és Turóc* vármegyék területéről és *Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun* vármegye váci felső és váci alsó járásainak területéről b) *Városok: Pozsony.* Ezen t.-hatóságok területéről a szarvasmarhák mindazonáltal a bécs-szt.-marxi esütörtöki és szombati vesztegvásárookra, azonnali levágás céljából bevihetők, az 1896. évi július hó 23-án 48110. szám alatt kelt körrendeletben (az 5-ik számú Allategészségügyi Értesítőnek a kiegészítő rész 84-ik lapján közölt II/a pontjában) közölt feltételek mellett. II. a) *Ragadós száj és körömfájás* miatt a sertéseknek és kérődzőknek (szarvasmarhák, juhok és kecskék) Ausztriába való bevitelére Magyarország következő t.-hatóságainak területéről tilos. a) *Vármegye: Vas-vármegye* felső-őstri járásának területéről. b) *Város: Komárom városból.* A ragadós száj- és körömfájás miatt az ausztriai forgalomból kitiltott fentebbi vármegyei járás járványmentes községeiből származó egészséges szarvasmarhák a bécs-szt.-marxi vesztegvásárookra az 1886. évi augusztus hó 5-én 48644. sz. a. kelt itteni körrendeletben (a 6-ik számú „Allategészségügyi Értesítőnek” a kiegészítő rész 99 lapján közölt II/b pontjában) foglalt feltételek mellett mindazonáltal továbbra is bevihetők. III. *Sertésvész* miatt a sertések bevitelére Ausztriába a következő t.-hatóságok területéről tilos: a) *Vármegyék: Bács-Bodrog, Bereg, Bihar, Kis-Küküllő, Komárom, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Pozsony, Szabolcs, Szatmár, Temes, Torontál, Veszprém, Zala és Zemplén.* b) *Városok: Debreczen, Komárom és Sopron.* B) *Horvát-Szlavon országokat illetőleg: I. Sertésvész* miatt, a sertések bevitelére Ausztriába Horvát-Szlavonországok következő t.-hatóságának területéről tilos: *Belovár-Kőrös vármegyéből* valamint az ezen vármegye által körülzárt városokból. Az ausztriai szabad sertés forgalomból akár száj- és körömfájás, akár sertésvész miatt kitiltott magyaror-

szági és horvát-szlavonországi t.-hatóságok területéről, úgy járványmentes, valamint fertőzött községekből, de ily községekben levő járványmentes udvarokból, azonnali levágásra szánt sertéseknek minden külön engedély kikérése nélkül a „Productivgesellschaft der Wiener Fleischselcher” című szövetkezet, valamint *Ziegler József, Karlik Alajos, Dittmayer Károly, Hölbing József, Hatzinger Engelbert és Vrbiczki József* bécsi hentesek vágóhidjára vasúton való szállítása az 1896. évi július hó 23. kelt 48164. számú körrendeletben (a 6. számú „Allategészségügyi Értesítőnek” a kiegészítő rész 100-ik lapján közölt II/c pontjában) valamint az 1898. évi február hó 16-án 5970. szám alatt kelt körrendeletben (a 145. sz. Allategészségügyi Értesítőben) közölt feltételek mellett továbbra is szabad. A leszurtt és szétdarabolatlan állapotban levő sertések (sertésbőr) bevitelére nézve továbbá a Magyarország és Horvát-Szlavonország zár alatt nem álló t.-hatóságainak területéről származó s legalább 120 kiló élősúllyal bíró sertéseknek Ausztriába való bevitelére vonatkozólag az 1897. évi febr. hó 25-én kiadott 12962. sz. körrendeletben (az 5. sz. „Allategészségügyi Értesítő”-nek a kiegészítő rész 86. lapján közölt II/c pontjában foglalt eddigi feltételek továbbra is irányadók. Budapest 1898. márc. 14. A minister megbízásából: (olvashatlan aláírás).

1128. sz. Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Zemplén-vármegye t. Tanítóihoz!

Az alább következő ministeri körrendeletet azon utasítással teszem közzé, hogy az érdekelt Tanító urak ahhoz szigorúan alkalmazkodni sziveskedjenek.

S.-A.-Ujhely, 1898. évi április 2-án.

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A vallás- és közokt. m. kir. ministertől.
3122. szám.

Körrendelet.

Az országos tanítói nyugdíj és gyámintézetre vonatkozó 1875. évi 32. t.-cikk végrehajtása alkalmával a tényleges viszonyok kényszerítő hatása alatt az 1877. évi március hó 20-án 5716. szám alatt valamennyi kir. tanfelügyelőhöz intézett ministeri körrendelettel megengedtetett, hogy a nyugdíjintézet kötelekébe az idézett törvények 2. §-ának 1-ső pontjában meghatározott kötelekkel, vagyis az 1868. évi 38. t.-cikk 133. §-ában megkivánt tanítói képesítéssel nem bíró és már az 1868. évi 38. t.-c. életbelépte után alkalmazott oly tanítók is felvétessenek, akik az 1868. évtől az 1875. évi 32. t.-cikk életbelépteig nyilvános iskolában rendszeresített tanítói állomáson alkalmazva lettek.

Noha az országos tanítói nyugdíj és gyámintézet célját tekintve, akkoriban teljesen indokolt, de mégis az idézett szakasz rendelkezését érintő ezen intézkedés alapján a felvétel kedvezményére számot tartó tanítók jelentkezhetése az 1881. évi 1044. számú körrendelettel záros határidőhöz kötöttet, az 1875. évi 32., valamint később az 1891. évi 43. t.-c. végrehajtása körül felmerült különböző nehézségek következményeként a folytonos, bár szörványosan követett gyakorlat által ezen kedvezmény továbbra is meghagyott s a képesítéssel nem bíró, de az 1875. évi 32. t.-c. életbelépte előtt már működött tanítók a nyugdíjintézet kötelekébe egészen a jelen időig tényleg mindig felvételtek.

Ezen körülmény legfőképpen abban birja magyarozatát, hogy az idézett körrendeletnek gyakorlati fontossága a kir. tanfelügyelőségek részéről annak idején nyilván nem méltányoltatván kellőleg, az sok helyütt teljesen feledésbe ment, úgyannyira, hogy az érdekelt tanítók róla kellő tudomást nem nyertek, sőt felvételük iránt rendes időben történt jelentkezésekkel a kir. tanfelügyelők által nem ritkán el is utasítottak s ennél fogva a késedelmezést mulasztásukul be tudni nem lehetett.

Az előadottak után és arra való tekintettel, hogy a fenti körrendelet eddigél még hatályon kívül nem helyeztetett, méltányosnak talánám egyrészt, hogy azon képesítő oklevéllel nem bíró tanítóknak, kik felvételük iránt az idézett 1877. évi 5716. számú körrendelet alapján legnagyobb részt saját hibájukon kívül még nem jelentkeztek, megfelelő mértékben alkalmat nyujtsak arra, miszerint a nyugdíjintézmény áldásait maguk és hozzátartozóik részére még most is biztosíthassák; másrészt azonban teljesen indokolatlannak és a nyugdíjalap érdekeivel ellenkezőnek tartván, hogy a természeténél fogva eredetileg is fentartással adottnak tekinthető kedvezmény a majdnem 22 év eltelté után előnyösebbé vált viszonyok dacára is korlátozás nélkül megmaradjon: az említett tanítók felvétel iránti jelentkezésére folyó évi július hó 15-ig terjedő záros határidőt engedélyezem; ellenben ezen időponttal a többször félézett 1877. évi 5716. számú körrendeletet végleg hatályon kívül helyezem. Erről a kir. tanfelügyelőséget tudomás végett azzal értesitem, hogy ezen körrendeletet

megyéje tanítóival megfelelő módon, késedelem nélkül közölje, az érdekeltet a jelentkezésre hívja fel és a jelentkező tanítók okmányait hozzá-
m terjeszse be.

Budapest, 1898. évi március 29-én.

A minister helyett:
Zsilinszky, államtitkár.

S.-A.-Ujhely város előljáróságától.

87-jk. 98. sz.

Polgártársak!

Az 1848. évi törvényalkotások szentesítésének ötvenedik évfordulója folyó évi ápril hó 11-ik napján lesz, mely alkalommal a vármegye törvényhatósági bizottsága reggeli 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, s ezt követőleg 10 órakor a helybeli felekezeti templomokban tartandó hálaadó istentiszteleteken testületileg részt veendő.

Midőn ezen körülményt tudatni szerencsénk van, a képviselőtestületnek tegnapi napon fenti szám alatt kelt határozata alapján tisztelettel felkérjük a város közönségét, hogy a vármegyei diszközgyűlésen, továbbá a hálaadó istentiszteleteken megjelenni, az napon a reggeli órákban a házakat fellobogózni, az esti szürkület beálltával az ablakokat kivilágítani s ez által a társadalmi rendünk alapját képező törvények szentesítése ötvenedik évfordulójának megünnepléséhez hozzájárulni sziveskedjék.

Hazaftias üdvözléssel vagyunk
S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi ápril 7-én.

Pataky Miklós,
városi jegyző.

Ujfalussy Endre,
a város főbírája.

Nyilt-tér.')

Értesitem a t. közönséget, hogy ügyvédi irodámat 1898. évi ápril hó 4. napjától a Kazinczy-utcán lévő polgári bank házának emeletére helyeztem át.

S.-A.-Ujhely, 1898. ápril 8.

Erényi Manó dr.
k. és v. ügyvéd.

Alapított

1841. évben.

A Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

Alapítók: BUDAPEST Tartalék-alap:
15 millió forint V. Dorottya-utca 1. 11 millió forint.

elad a II. ik sorsjáték I-ső osztályára érvényes

Magyar osztályosjegyet

1/1 6 frt, 1/2 3 frt, 1/4 1 frt 50 kr., 1/8 75 kr.

a pénz beküldése, vagy utánvétel mellett.

Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetet.

Az ezen intézettel vásárolt sorsjegyek a bank blyegzőjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordultával kéretnek, mert a készlet máris fogytán van.

Köztudomásu, hogy az első sorsjátéknál a legtöbb fő- és melléknyeremény az ezen intézettel vásárolt sorsjegyekre esett.

*) Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti naptár.

Vasárnap,	április 10. Husvét vas.
Hétfőn.	április 11. Nemzeti ünnep.
Kedden.	április 12. Gyula pp.
Szerdán.	április 13. Hermenegild
Csütörtökön.	április 14. Tibor vt.
Pénteken.	április 15. Anasztázia †
Szombaton.	április 16. Lambert vt.

A szerkesztő postája.

Kedves munkatársainknak boldog húsvéti ünnepeket kívánunk!

Lapunk mai száma már tegnap délelőtt elhagyván a sajtót: a délután érkezett tudósítások közlése jövő számkunkra maradt.

P. G. urnak Sztarina. Köszönjük — mielőbb jótolvassuk.

B. K. urnak A.-Bereczki. A reánk bizottakban elártunk. Hát ön? Boldog ünnepeket!

L. R. urnak Bpest. Levelet küldöttünk.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos Ehlert Gyula

310/1898. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. Minister ur ő nagyméltósága folyó év márczius hó 26-án 9468. számú magas rendeletével a következő első minőségű kenderből készített és kátrányozott kötelek beszerzését engedélyezte.

- 1. 3 drb. egyenként 80 méter hosszú 6 cm. vastag palamár czirka 680 kgr.
- 2. 3 drb. egyenként 120 méter hosszú, 3 cm. vastag csiga kötél czirka 300 kgr.
- 3. 1 drb. 200 méter hosszú, 1 cm. vastag alatság czirka 20 kgr.

Ezen kötelek beszerzésének biztosítása czéljából alulirott kir. folyammérnöki hivatal helyiségében folyó év április hó 25-én d. e. 9 órakor nyilvános zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A szállítást szabályozó szerződés tervezete a hivatalos órákban megtekinthető, hol egyszersmind az ajánlati minta is megszerzhető.

Az ajánlathoz a megajánlott összeg 10%-a biztosítékképp vagy készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban esatolandó, a határidőn túl érkezett vagy táv-irati ajánlatok el nem fogadtnak.

A beérkezendő ajánlatok a kítűzött határnapon d. e. 9 órakor alulirott kir. folyammérnöki hivatal helyiségében fognak felbontatni, amely alkalommal a legelőnyösebb ajánlattevővel a szerződés a Minister ur ő nagyméltósága jóváhagyásának fenntartásával meg fog köttetni.

S.-A.-Ujhely, 1898. április hó 4.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Tk. 1636/898. szám.

Hirdetmény.

Szinna község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-czikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi június hó 6-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;
2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és
3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság Homonnán, 1898. évi márczius hó 28-án.

Kótsch, kir. albiró.

Zálogházi árverési hirdetmény.

Alulirott „első s.-a.-ujhelyi kézi zálogkölcsön-üzlet” tudatja az érdekeltekkel, hogy mindazon zálogtárgyak, amelyek a lejáratától számítva egy hó leforgása alatt sem rendezettek, **folyó évi április hó 18-án d. e. 9 órakor** a „zálogház” helyiségében megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

S.-A.-Ujhely, 1898. április 3.

Elő s.-a.-ujhelyi k'zi zálogkölcsön-üzlet.

Tk. 4582/97. szám

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Visnyovszky András és neje végrehajthatóknak Kiss Ödön ügyvéd által képviselt ösmeretlen tartozkodású Zajdák Jakab és neje Roszkos Mária szenvedők elleni vagyonszétosztás megzúntatása iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a varannói kir. járásbíró) területén lévő Varannó m. városban fekvő a varannói 439. sz. tjkvben A. 1. sor 302. br. 47. ó. i. sz. a. Roszkos Mária, kiskoru Roszkos Borbála, Zajdák Jakab s neje szül. Roszkos Borbála, Visnyovszky András s neje szül. Hrinda Julianna nevére felvett ház, udvar és kertből álló urbéri becséségre még pedig az ezen becséségre C. 6. sorsz. a. 13874. tk. sz. végzéssel Roszkos Andras javára bekebelezett holtiglani tartás, lakás és ruházattal álló szolgálatnak mellőzésével az 1881. évi LX. t.-cz. 204. §-ban foglalt azon joghatálylyal, hogy ezen árverés a jelzálogos hitelezők ellenében végrehajtási árverés joghatályával bir, az árverést 1077 forintban ezen megállapított kiküldött árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi május hó 3. napjának d. e. 10 órájkor Varannó m. város házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldött árban alul is eladhatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 1077 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett á folyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi február hó 22. napján.

Dudinszky, kir. albiró

406/I. 98.

Árlejtési hirdetmény.

Tolesva városban a leégett városháza és mellékhéületeinek fazsindelylyel betetőzése, 3 szoba stukatourjának felemelése árlejtés útján kiadatik.

Felhivatnak az érdekelt vállalkozók, hogy zárt ajánlataikat a város előljáráshoz kért összeve **folyó év április 15. napjának d. e. 9 órájáig** adják be, hol is a részletebb feltételekről tudomást szerezhetnek.

Tolesva, 1898. április hó 4-én.

Szabó Gyula,
aljegyző.

Turián Károly,
h. biró.

95/1898. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíró, 1896. évi 29639. számú végzése következtében Dr. Heiczfeld Samu ügyvéd által képviselt Adler és Berger czég javára Altman Farkas ellen 161 frt 84 kr. s jár. erejéig 1896. évi április hó 27-én foganatosított kiküldött végrehajtás útján lefoglalt és 372 frtra becsült házi butorok és 1 szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tokaji kir. bíróság 904/1898. számú végzése folytán 161 frt 84 kr. tökékövetelés, ennek 1895. évi június hó 20. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 74 frt 16 krtban bíróilag már megállapított költségei erejéig Tokajban Altman Farkas lakásán leendő eszközésére 1898. évi április hó 19. napjának délelőtti 10 órája határidőül kítűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108 §-ai értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Tokajban. 1898. évi április hó 3-án.

Feuerstein József, kir. bir. végrehajtó.

489/1898. kj.

Árlejtési hirdetmény.

A Erdő-Horvát község háza és körjegyzői lak tervrajz szerinti felépítése végett költségvetésileg 2643 frtra felvett építkezési munkálatokra és anyagok beszerzésére ezennel árlejtés hirdetnek, melynek határidejéül **folyó év április hó 26-ik napjának délelőtti 9 órája** az Erdő-Horvát körjegyzői irodába kítűzetik, hol az árlejtési és építkezési feltételek előzetesen megtekinthetők; a zárt és óvadékkal ellátott ajánlatok az árlejtés napjának délelőtti 8 órájáig alulirott előljáráshoz beadandók.

Kelt Erdő-Horvátban, 1898. április 7.

Komássy Antal,
körjegyző.

Géresy István,
biró.

Tk. 1838/98. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Nagy Gábor végrehajthatóknak Fekesházy Erzsébet végrenajást szenvedők elleni 161 frt tökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Sárospatak városában fekvő a sárospataki 3732. sz. tjkvben foglalt I. 96, 97. hrszámú helyből 43 összeírású számú házból és kertből Fekesházy Erzsébetet illető jutaléka az árverést 806 forintban ezennel megállapított kiküldött árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi június hó 30. (harminczadik) napján délelőtti 10 órákor Sárospatakon a városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldött árban alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 80 forint 60 krajczárt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 ik szakaszában kiküldött óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhely-n, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi márczius hó 31-ik napján.

Wieland,
kir. törvényszéki biró.

HUDÁK JÓZSEF

gazdasági gépműhelye és érczöntődéje

Tokajban. (Kis-Tokaj, magyar-köz.)

Ajánlja a n. é. gazdálkodók szives figyelmükbe, eredeti

W e r m o r e l

rendszerű permetező gépeit, egy évi jótállás mellett, darabját 17 forint 50 krajczárért.

Ábra 1. 510

Ajánlja ujonnan a mai kor kivánalmainak megfelelően berendezett gépműhelyét és érczöntődjét, készít mindennemű gazdasági gépet, **kut és szivattyukat** minden czélra, **tüzi fecskendőket**, kerti és locomobil fecskendőket, vállal gazdasági és **házi vízvezetékek** berendezését úgy szintén mindennemű javításokat jutányosan, pontos kivitelben teljesít.

Érczöntvényeket, tengely ágyazatok (Lager) gőzkazán felszerelések, nyers vagy kidolgozott állapotban, saját vagy idegen minták után, jutányos áron szállít.

A legkittünőbb **Phosphor csapágyfém**, (Compoziczió) 1 kgr. 90 kr., mind-ezekben ismét elárusítóknak árkedvezmény adatik.

Tenyész szarvasmarha eladás.

A munkács-szent-miklósi uradalom munkácsi majorjában folyó évi május hó 16-án

tartandó árverésen az alább felsorolt — újabb major bérbeadások folytán fölslegessé vált — mind tenyésztésre alkalmas állatok fognak eladatni.

3	darab	pinzgaui	hágó bika
59	"	"	tehén
6	"	"	hasas úszó
17	"	"	fiatal úszó
1	"	allgaui	hágó bika
9	"	"	tehén
4	"	"	hasas úszó
3	"	"	fiatal úszó.

Az uradalmi igazgatóság
Munkács.

300 hold legelő

régi erdő irtvány, közben esőleg 20—40 holdas tisztással 900 forintért azonnal bérbe adandó.

Itatásra patakviz van.

Bővebb értesítést ad

Hegedűs János,
birtokos.

Alsó-Ladiskőcz, u. p. Udva. (Zemplén megye.)

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem.

Jóhirnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 36 krtól 40 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégebbi bántalmakat is, fölsleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rongják és a bajt nem gyógyítják meg.

I üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest,

V. Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerházaiban. Pósta megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.

S.-A.-Ujhely Widder Gyula gyógyszerházaiban.

MARGIT

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz egyéb anyagok mellett. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik, mert míg egyszerűen kitünő hatású szénsavas nátriumánál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén, másrészt egyéb víz nem is adagolható akkor, ha mint tüdővészesekeknél is, vérzésre való hajlandóság van jelen, a mikor tehát a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavával. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és beék hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

Ezek, s hogy még a hólyag hurutos bántalmainál is kitünő szolgálatokat tett, akadályozva a húgsavas sók lerakódását s így a kö- és homakképződést, eredményezték azt, hogy úgy a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei, úgyszintén a legelső rendű gyógyhelyek, mint a gürbersdorfi, mindig a legszívesebben használták, mindig előnyt adtak neki a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernak bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapesten
V., Erzsébet-tér 8. es. és kir. udvari szállító. V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerházaiban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

A Mauthner-féle hirneves

konyhakerti és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban,
a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég esakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner-névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

102. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi kincstár haszonbérbe adja a tulajdonát képező rank-herlányi (Abauj-Tornavármegye) fürdőben levő gyógytermet, vendéglőt, vendéglőslakot, fürdőkonyhát, tekeasztalt, férfitkepályát, mézszárszéket, jégvermet és pinczét az 1898., 1899. és 1900. évi fürdőidényekre.

E czézből folyó évi április hó 19-én, kedden délelőtt 10 órakor a rank-herlányi fürdőgondnokság hivatalos helyiségében évi 401 azaz négyszázegy forintnyi kikiáltási ár mellett nyilvános szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatokhoz a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bántéppénz melléklendő.

Az érdeklődőknek a kötendő szerződés tervezetét, az alólírott fürdőgondnokság kívánatra megküldi s mindennemű felvilágosítással is szolgál.

Rank-Herlány, 1898. évi április hó 4-én.

M. kir. fürdőgondnokság.

Tk. 1392./1898. szám.

Hirdetmény.

Klenova község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cz.-ben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czézből az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi május hó 16-án fog kezdődni. Ennélfogva felhívattak:

1., az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2., Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3., azok kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1898. márczius 16.

Kótsch
kir. albiró.

Legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50.000 nyereség
jegyzéke.

A legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona

A nyereségek részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á.	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
2 " "	40000
1 " "	30000
5 " "	25000
1 " "	20000
2 " "	15000
3 " "	10000
31 " "	5000
67 " "	3000
3 " "	2000
132 " "	1000
63 " "	500
1238 " "	300
90 " "	200
31700 " "	170
3900 " "	130
4900 " "	100
50 " "	80
3900 " "	40
2900 " "	

50,000 nyer. és jut
összegeben **13.160,000**
melyek hat huzásban sorsoltnak ki.

A második nagy magy. kir. osztályosorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100.000 újból 50.000
sorsjegyre nyereség

jut, vagyis az oldalt levő nyereségjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Szívesen mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsj. 6.— frt
fél " " " " 3.—
negyed " " " " 1.50
nyolcad " " " " 0.75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezet főarúdnak az I. magy. kir. osztályosorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100.000, 30.000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500, és 300 koronás nyereséget nyertek főarúdnak, melyeket a szerencsés nyertőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennél fogva a II-ik magy. kir. osztályosorsjáték t-80 huzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangzott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztály huzás előtt az első osztály sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály huzása előtt a bel- és külföld elirasztott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a később érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközözhettük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 15-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközését.

Török A. és T.-sa

m. kir. szab. osztályosorsjáték
főelárúsiói

Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Nem ámitás,

de mindenki meggyőződhetik azon állításom igazságáról, hogy

BUTORTERMEIMBEN

tulhalmozott árukészletemet helyszűke miatt,

jóval a bevásárlási áron alul

árusítom el,

miért is a n. közönség b. látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármashegyen.)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

**ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.**

Főraktár: Nagy Ferencz, fűszer-, festék- és rövid-áru
kereskedése S. A.-Ujhely Rákóczi-utca.

Közgyűlési meghívó.

A s.-a.-ujhelyi villanyvilágítási és erőátviteli részvénytársaság
folyó évi április hó 17-én délelőtt 10 órakor

a s.-a.-ujhelyi takarékpénztár hivatalos helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadások be-terjesztése és a mérleg megállapítása.
2. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés.
3. A felmentvény iránti határozat hozatala.
4. Esetleges indítványok tárgyalása.

A zárszámadások, valamint az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések a törvény által előírt időben a sátoralja-ujhelyi takarékpénztár hivatalos helyiségében megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1898. évi április hó 1-én.

Dókus Gyula,
társulati elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

8. §. Szavazatra az jogosult, ki a közgyűlést megelőzőleg részvényét a társaság pénztáránál letétmenyezte és erről elismervénnyel bírt.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észlelünk sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen a kéznél. A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése a mit idejekorán használva. Egger kellemes ízű **Sodapasztillája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próba doboz 25 kr.)

Kaphatók minden gyógyszerárban S.-A.-Ujhelyben: **Widder Gyula, Kincsesy Péter, Cs. Buday Akos** urak gyógyszerárjaiban. Főraktár: Nádor gyógyszerár (Dr Egger Leo és Egger J.) Budapest Váci-körút 17

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény. Feleslegessé teszi a Copivát és Cobebárt. Felülmúlja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A **Hamamelis Injektív**al egyetemben használva a legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett póstán bérmetve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injektív és 1 üveg Santal Egger bérmetve 3 frt 25 kr. Főraktár: Gyógyszerár a „Nádor“-hoz

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható S.-A.-Ujhelyben **Kincsesy Péter** gyógyszerész urnál. 3

Uj férfiruha raktár!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **özv. Szentgyörgyi Lajosné** (főutczei) házában egy modern s a kor minden kívánalmainak megfelelő

uri szabó- és kész férfiruha üzletet nyitok.

Raktáron tartok állandóan **dus választékban** mindennemű finom angol és francia szöveteket, melyekből méltányos áron a legizlésebb kiállításban s a legrövidebb idő alatt mindennemű ruhákat készítek.

Férfi és gyermek kész ruhák raktáron készen is kaphatók,

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri

Rónai Lipót,
férfiruha raktára.

Kitűnő szabás és izléses kiállítás.

A fokaj-rakamazi kincstári ut áthelyezése folytán lebontandó hat darab régi ártéri kőhid anyaga akár egyenkint, akár összesen eladó. Bővebb fölvilágosítások nyerhetőek **Deutsch S.** vállalat irodájában Cokajban.

188/898. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. törvényekkel 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1897. évi 2807/p. számú végzése következtében Dr. Kelemen Armin ügyvéd által képviselt Speizer S. homonnai lakos javára Barthos József helybeli lakos ellen 300 frt s jár. erejéig 1897. évi május hó 22-én fogantatott kielégítés végrehajtás utján lefoglalt és 900 frtra becsült kocsik és lovakkal álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság 1140/98. p. számú végzése folytán 300 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi december hó 11. napjától járó 6% kamati és eddig összesen 32 frt 20 krban bíróság már megállapított költségei erejéig helyben alperes lakásán leendő eszközésére 1898. évi április hó 16-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára fogantatottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi márcz. hó 17. napján.
Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

A Szegi gőzmalom részv.-társaság

22-ik számú szelvénye

után

az 1897-iki üzletévi osztalék

f. évi márczius hó 28-ikától

Szegiben (postaállomás Szegimalom)
a társulati pénztárnál

12 azaz tizenkettő forintjával

kifizettetik.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1898. márc. hó 27-én.

Az igazgatóság.

„Swift Waftenrad“

fégyvergyári kerékpárok
Zemplén-vármegyei képviselősege:

Kornstein Ignácznál
S.-A.-Ujhely.

Ajánlok továbbá: **egy teljes szeszgyári berendezést, henczefőző és szesztartánnyal**, ugyszintén: 2¹/₂, 4., 8., 12 lóerezű **cséplő-garnitúrát**, egy **vasesztergapadot** használt, de teljesen kijavítva.

A tavaszi idényre: Záhonyi eredeti **oberndorfi répmagot**, arankamentes **lóheremagot**, mindennemű **gazdasági gépeket, műszaki szereszközöket és anyagokat.**

Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignác.

Leghathatóbb szer a poloska, bolha, moly

és minden konyharovar kiirtására.

Zacherlin

hatása bámulatos. A legjobb ölszer mindenféle rovar kiirtására s azért világszerte páratlan elterjedésnek örvend. Ismertető jelei: 1. **A lepecsételt üvegcsé.** 2. **„Zacherl“** neve.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Widder Gy., Fischer Hani, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein Henrik, Klein Albert Malátsik György, Szentgyörgyi Vilma, Rosenblüth Sándor, Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza és Markus Safr. **Abauj-Szántó:** Blau Herman. Sávány Kálmán, Friedmann Simoa. **Forró-Encs:** Haimann Salamon. **Gálszécs:** Grün Lajos, Engländer Ign. és Friedmann Lipótnál. **Homonnán:** Friedmann Markus, Hoczka Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Gyula, Pápay Pál, Szekerák Aladár,

Rosenblüth Márkus. **N.-Mihályban:** Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinsky Lajos, Wünschendorfer K. és Marmorstein Jenő. **Sárospatakon:** Pavletits György s Palcsó Lászlónál. **Szerencsen:** Rochlitz Dezső, Turcsányi Ferencz. **Szinna:** Császár Árpád. **Tállyán:** Gottfried Sámuel. **Tokajon:** Frisch Vilmos, Hehn Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izráel. **Varannón:** Cseri Herman, Gaál Sándor, Friedmann és Rosenberg.

Benczúr testvérek cémentgyára

Mogyoróskán,

(Zemplénvármegye, posta helyben.)

Ajánl: Portland és Román cémentet, padló- és járdalemezeket legjobb minőségben.

Vasuti állomások: **Örmező és Eperje.**

Üszonteladók kerestetnek.

Gyönyörű szép **1 éves** tisztavérű szimentháli bika, anyja importált eredeti vér, apja tisztavér, eladó Bélyben a tisztartónál. — Szabott ára **100 frt.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű házi-szer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. **Bevásárlás** alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat festék-gyár

Kornsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mérszben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítanak, és a mi a festék szürítettségét illeti, azonos az olajfestékkel. — Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Butor raktár felosztás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miszerint a korona-utca 610. szám alatt saját házamban lévő jól berendezett

Butor raktáramat

véglegesen megszüntetni szándékozom, miért is a raktáron lévő összes árukat az előállítási áron alól adom el.

Raktáramban csakis jó és solid készítményű, még a legkényesebb izlésnek is megfelelő áruk vannak, mely kedvező alkalmat felhasználás végett a n. é. közönség figyelmébe ajánlja

Jelenek Ádám
S.-A.-Ujhelyben.

Raktáramat egészben is eladom.

Butorraktáram felett lévő emeleti lakást folyó évi április hó 24-től bérbe adom.

1.000,000 korona Egy millió nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabad. osztály-sorsjáték.

50.000 nyereményének jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000,000 korona
Egy millió

A nyeremények következőleg vannak beosztva.

Nyeremények:	Korona:
1 á	600 000
1 "	400 000
1 "	200 000
2 "	100 000
1 "	90 000
1 "	80 000
1 "	70 000
2 "	60 000
1 "	40 000
5 "	30 000
1 "	25 000
7 "	20 000
3 "	15 000
31 "	10 000
67 "	5 000
3 "	3 000
432 "	2 000
763 "	1 000
1238 "	500
90 "	300
47350 "	200, 170, 130, 100, 80, 40 korona.

50000 nyeremény és jutalom 13.160,000 kor. melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

Fehér Lajos és társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói.
Budapest, Gizella-tér 5. sz.

A 2-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyeresési esélyeket nyújt, és pedig

100,000 50,000

eredeti sorsjegy. pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett 6 egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron alól adunk el:

Egész eredeti sorsjegy 6 frt — kr.
Fél " " 3 frt — kr.
Negyed " " 1 frt 50 kr.
Nyolczad " " 0 frt 75 kr.

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első húzásbani érvénynyel. Kívánatra utánvétellel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti húzási programot is megküldjük és minden húzás után vevőink azonnal megkapják az eredeti húzási lajstromot.

Gyakran ezreket koczáztatnak merész vállalatokba, amidőn a kilitásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennél fogva koczázatassunk egy sorsjegyet, amely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelmenyvel ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenestire legkésőbb folyó évi április 25-ig hozzánk beküldeni.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Vegyi ruhatisztító és selyem, szövet, gyapju- ruhafestő üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy itt S.-A.-Ujhelyben

gőzerőre berendezett vegyi ruhatisztító-, mü-, selyem és kelmepestő üzletemben

elvéallalok tisztításra: fejtetlen és fejtett bál-, utcazi-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton-ruhákat bármily dus diszítéssel. — Továbbá uri- és női öltönyöket; egyenruhákat, bál belépőket, selyemkendőket, csipke-függönyöket prémezett és himzett tárgyakat, gyermek-ruhákat, szallagot, nyakkendőt, keztyűt és minden itt fel nem sorolt tárgyakat.

Gőz ruhafestészetemet különösen ajánlom a közönség figyelmébe.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosabb színekben. Bolti minta után csakis tiszta világos színű szövetek alkalmasak. A férfi ruhák fejtetlen, a női ruhák szétfejtve, mivel így a kívánt szín tökéletesen elérhető.

Alkalmi ruha kívánatra a legrövidebb idő alatt tisztítottik. Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.

Ajánlom továbbá téli-ruhák festését u. m. téli felöltők, köpenyek, női-gallérok stb., melyek szép kivitelben és gyorsan eszközöltetnek.

Nagy műhelyem gőzerőre akképpen van berendezve, hogy az időjárás és évszak a munkák kivételére befolyással nem bír és így a rendelések bármely időszakban, tehát télen is átvétnek és pontosan elkészítetnek. Férfi ruhák vasalása is felvétetik.

E téren sok éven át a fővárosban és külföldön szerzett tapasztalataim képesítenek arra, hogy mindenki izlését teljesen kielégítem.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek, vidékre 5 kilón felüli csomagok bérmentve küldetnek vissza.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam

Főüzlet és nagyműhelyem: S.-A.-Ujhely
Kazinczy-u. 508. sz. a keresk. bankkal szemben.

Felvételi üzlethelyiségek:
Kassa, fő-utca 46 (Vitéz-féle házban).
Munkács, fő-utca 34. szám.

Rakovszky Sándor,
vegji tisztító és kelmepestő.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSEKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános czélokra kész-, járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utczai öntöző-kocsikat, sárkaparókat készít és ajánl a

Budapesti szivattyú- és gépgyár
részvény-társaság (ezelőtt WALSER FERENCZ)
Budapest, VI., Külső vácz-ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.